Наръчник на сладководния риболовец

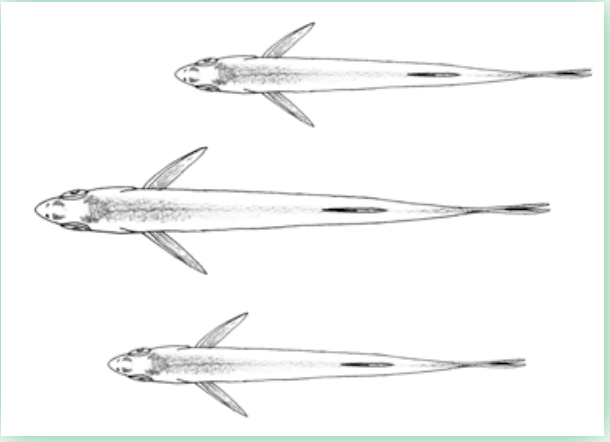

Асоциация на природозащитните организации, ловно-рибарските дружества и клубовете по спортен риболов в гр. Бургас

АПОЛРДКСР

МИРГ ГЛАВИНИЦА ТУТРАКАН СЛИВО ПОЛЕ

Този наръчник се издава по проект „Наръчник на риболовеца", финансиран от ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РИБАРСТВО ЗА ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007-2013 г.

1

2

3

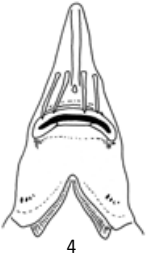

4

5

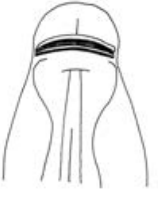

6

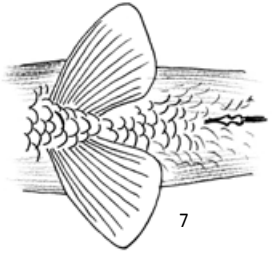

7

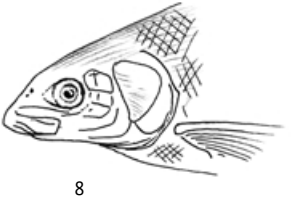

8

1. A.stellatus - уста
2. A.stellatus - уста
3. Acipenser ruthenus - уста
4. Huso huso - уста
5. Обикновена мряна - уста
6. Chondarostoma Nasus - уста
7. Charcarburuus Cualloides - корем
8. Coregonus Lavaretus - глава

Асоциация на природозащитните организации,
ловно-рибарските дружества и
клубовете по спортен риболов в гр. Бургас

Наръчник на риболовеца

Този наръчник се издава по проект „Наръчник на риболовеца", финансиран от
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РИБАРСТВО ЗА ПРОГРАМЕН ПЕРИОД 2007-2013 г.

Бургас, 2015

Със съдействието на проект „Опазване на световно застрашени видове птици чрез ефективно управление на ключови за тях местообитания в района на Бургаските езера“ (Живот за Бургаските езера) LIFE08/NAT/BG/000277 към програма LIFE+ на ЕС.

НАРЪЧНИК НА РИБОЛОВЕЦА

Ръководител проект
ЯНКО ЯНКОВ
Автори на текста
ФОНДАЦИЯ „РЕСУРСЕН ЦЕНТЪР ЗА МОРСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“
Автор на рисунките
АСЕН ИГНАТОВ
Редактори
ЯНКО ЯНКОВ
КОНСТАНТИН ГОСПОДИНОВ
ЮРИЙ КОРНИЛЕВ
ИВЕЛИНА КОЛЕВА
Текстов редактор
ЯНКО ЯНКОВ
Дизайн предпечат и печат
ЕТ „ДНК-НИКОЛАЙ ДАНКОВ“
„Наука и образование“ ЕАД

Асоциация на природозащитните организации, ловно-рибарските дружества и клубовете по спортен риболов в гр. Бургас

Книга първа – първо издание

АПОЛРДКСР

ISBN 978-619-90359-2-4

Бургас 2015

Съдържание

Увод....6
АФАЛА (Tursiops truncates)....7
БАРБУНЯ (Mullus barbatus ponticus)....8
БЛЕЧ (Alosa brashnicovi maeotica)....9
БОДЛИВА АКУЛА-МОРСКО КУЧЕ (Squatus acanthias)....10
БЯЛА ПЯСЪЧНА МИДА (Mya arenaria)....11
БЯЛА РИБА (Lucioperca lucioperca)....12
ВЕНУС (Venus gallina)....13
ВИСОКОМУЦУНЕСТА ИГЛА (Syngnathus typhle argentatus)....14
ГАЛЯ (Gaidropsarus mediterraneus)....15
ДОНАКС (Donax trunculus)....16
ДЪЛГООПАШАТО ПОПЧЕ (Pomatoschistus minutus)....17
ДЯВОЛСКИ НОКЪТ (Solen vagina)....18
ЕВРЕЙСКО ПОПЧЕ (Ophidion rochei)....19
ЕВРОПЕЙСКА ЗМИОРКА (Anguilla anguilla)....20
ЗВЕЗДОБРОЕЦ (Uranoscopus scaber)....21
ЗЕЛЕНУШКА (Crenilabrus ocelltatus)....22
ИЛАРИЯ (Mugil saliens)....23
КАРАГЬОЗ, ДУНАВСКА СКУМРИЯ (Alosa immaculata)....24
КЕФАЛ (Mugil cephalus)....25
ЛАВРАК – МОРСКИ ВЪЛК (Morone labrax)....26
ЛИХНУС (Mesogobius batrachocephalus)....27
МИНОКОП (Umbrina cirrosa)....28
МОРСКА ВРАНА (Sciaena umbra)....29
МОРСКА КОТКА (Dasyatis pastinaca)....30
МОРСКА КУЧКА (Blennius tentacularis)....31
МОРСКА ЛИСИЦА – ВАТУС (Raja clavata)....32

МОРСКА ЛЯСТОВИЦА (Trigla lucerna) 33
МОРСКА МИШКА (Callionymus belenus) 34
МОРСКА СВИНЯ, МУТКУР (Phocoena phocoena) 35
МОРСКИ ДРАКОН (Trachinus draco) 36
МОРСКИ ЕЗИК (Solea lascaris) 37
МОРСКИ КОСТУР – ХАНОС (Serranus cabrilla) 38
МОРСКО КОНЧЕ (Hippocampus guttulatus microstephanus) 39
МОРСКО ШИЛО (Nerophis ophidion) 40
МОРУНА (Huso huso) 41
МРАМОРНО ПОПЧЕ (Proterorhinus marmoratus) 42
ОБИКНОВЕН ДЕЛФИН (Delphinus delphis) 43
ОБИКНОВЕНИ СКАРИДИ (Leander spp.) 44
ПАГУР (Eriphia verrucosa) 45
ПАЛАМУД (Sarda sarda) 46
ПЕЛЕНГАС (Mugil cephalus) 47
ПЕТНИСТА ЛАПИНА (Crenilabrus quinquemaculatus) 48
ПИСИЯ (Platichthys flesus luscus) 49
ПЛАТЕРИНА (Mugil auratus) 50
ПЪСТРУГА (Acipenser stellatus) 51
ПЯСЪЧНА СКАРИДА (Crangon sp.) 52
РАПАН (Rapana venosa) 53
РУСКА ЕСЕТРА (Acipenser gueldenstaedti) 54
САРДИНА (Sardina pilchardus) 55
САФРИД (Trachurus mediterraneus ponticus) 56
СВЕТИПЕТРОВА РИБА (Zeus faber) 57
СИВА ЛАПИНА (Crenilabrus griseus) 58
СКОРПИД (Scorpaena porous) 59
СПАРИ (Diplodus annularis) 60
СТРОНГИЛ (Neogobius melanostomtis) 61
ТРЕВНО ПОПЧЕ (Gobius ophiocephalus) 62
ТЪНКОМУЦУНЕСТА ИГЛА (Sygnathus tenuirostris) 63

УВА – ПЯСЪЧНИЦА (Gymnammodytes cicerelius)....64
ЦАЦА (КОПЪРКА, ТРИЦОНА, ШПРОТ) (Sprattus sprattus sulinus)....65
ЧЕРНА МОРСКА МИДА (Mytilus galloprovincialis) 66
ЧЕРНО ПОПЧЕ (Gobius niger)....67
ЧЕРНОМОРСКА ПЪСТЪРВА (Salmo trutta labrax)....68
ЧЕРНОМОРСКА СКУМРИЯ (Scomber scombrus)....69
ЧЕРНОМОРСКА ХАМСИЯ (Engraulis encrasicholus ponticus) 70
ЧЕРНОМОРСКИ ЗАРГАН (Belone be lone euxinus)....71
ЧЕРНОМОРСКИ КАЛКАН (Psetta maxima) 72
ЧЕРНОМОРСКИ ЛЕФЕР (Pomatomus saltatrix)....73
ЧЕРНОМОРСКИ МЕДЖИД (Merlangius merlangus euxinus) 74
ШИРОКОГЛАВО ПОПЧЕ (Neogobius cephalarges)....75
Приложение № 1 – чл. 32, ал. 1 от ЗРА 76
Приложение № 2 – чл. 38, ал. 1 от ЗРА 78
Приложение № 3 – Глава осма (от ЗРА) 80

Увод

Наръчникът на риболовеца е насочен към повишаване информираността по отношение видовете, обект на ползване както на пряко заетите в сектор „Рибарство“, така и към всички групи заинтересовани страни, които имат отношение към риболова, включително и към местните общности. Наръчникът ще предостави по разбираем, лесен и практичен начин ключова информация както за пряко заетите в сектора, така и за практикуващите любителски и спортен риболов и по този начин ще намали предпоставките за нарушения на Закона за рибарството и аквакултурите (ЗРА), поради липсата на достъпна информация – така наречените нарушения поради незнание.

По данни на Организацията за прехрана и земеделие (FAO) на Обединените нации се предполага, че около 10% от населението в индустриализираните нации практикува риболов в свободното си време и вероятният брой на любителския риболов в световен мащаб е над 140 милиона души.

Определение на любителски риболов: риболов, по причини, различни от това да се удовлетворяват основните хранителни нужди и риболовните продукти обикновено не се продават или търгуват по друг начин на пазарите.

ЯНКО ЯНКОВ
член на У.С. на **АПОЛРДКСР**

АФАЛА (Tursiops truncates)

1. Отличителни белези: Тъмносив отгоре, светлосив или бял отдолу, „човката“ е къса, долната челюст – издадена напред. Тръбният плавник е голям и триъгълен, наклонен назад.

2. Размери: Достига дължина до 1,75-3,7 м, тежи от 150-200 кг, понякога до 400 кг.

3. Размножителен период и миграции: Формира стада от 5-10 индивида – съставени от възрастни от двата пола. Период на разгонване – пролет и лято. Бременност около 12-13 месеца. Ражда едно (рядко 2) добре развито малко. Полова зрелост достигат: мъжките на 11, женските на 12 години.

4. Разпространение: В топлите и умерените морета и океани на целия свят, вкл. Средиземно, Черно, Северно и по-рядко Балтийско море. У нас също е разпространен, като се придържа близо до брега.

5. Природозащитен статус и санкции: Строго защитен вид. Силно уязвим вид, подложен на бракониерски натиск.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА. Санкции според закона за биологичното разнообразие.

7. Сходни видове: Обикновен делфин (Delphinus delphis).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: Забранен за улов.

БАРБУНЯ (Mullus barbatus ponticus)

1. Отличителни белези: На гърба и са разположени две перки, а на корема има три (две отпред и една анална). Опашката е вертикална и раздвоена, красива окраска с преобладаващо червено. Има едри люспи по цялото тяло, които падат лесно при улавянето и с ръце. Под устата са разположени двойка „мустаци", с които открива храната си. Главата е голяма с тъпа муцуна отпред.

2. Размери: Дължината на тялото и достига до 21-26 см, а теглото до 150 г.

3. Размножителен период и миграции: Живее 7-8 години. Размножава се от началото на юни до средата на септември. Във водите на Българското крайбрежие се среща по-масово от май до август. В края на октомври мигрира постепенно на юг и до края на декември се установява за зимуване в Босфора и Мраморно море.

4. Разпространение: Разпространена е повсеместно по крайбрежието на Черно море, южната част на Азовско море, Босфора и Мраморно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Барбунови (Mullidae).

8. Стопанско значение: Месото е много вкусно, обект на промишлен, спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

БЛЕЧ (Alosa brashnicovi maeotica)

1. Отличителни белези: Характерно за тази риба е, че на хрилните капачета има радиални бразди и криловидни люспи на опашната перка. Зад горния край на хрилното капаче е разположено тъмно петно, зад което се редуват още 5-8 петна. Тялото е продълговато, странично сплеснато. На хрилните капачета има радиални бразди.

2. Размери: Достига дължина до 33 см.

3. Размножителен период и миграции: Предпочита студените морски води, с температура между 10-15°C. Зимува в западната част на Черно море, като за разлика от карагьоза не мигрира до неговите най-южни области. Достига полова зрелост на 2 години, при дължина на тялото 13-15 см. Размножава се от април до средата на юни.

4. Разпространение: Обитава Черно и Азовско море. В Черно море се придържа на юг от Керченския пролив, под Кавказките брегове, по бреговете на България и Румъния.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешена за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Карагьоз, дунавска скумрия (Alosa immaculata).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена примамка (чепаре). **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

БОДЛИВА АКУЛА-МОРСКО КУЧЕ (Squatus acanthias)

1. Отличителни белези: Тялото е вретеновидно, покрито с дребни плакоидни люспи. Главата е удължена, леко сплесната гръбно коремно. На двете челюсти зъбите са еднакви и имат по един клиновиден зъб. Има форма на четириъгълен диск. Гръбните перки притежават по един добре развит шип. Гърбът и страните на тялото най-често са тъмносиви, понякога на бели петънца. Коремната страна е белезникава.

2. Размери: На дължина може да достигне до 150 см, най-често 100-125 см и тегло до 8-12 кг.

3. Размножителен период и миграции: Тя е живородна риба. През есента (септември-ноември) на дълбочина 24-40 м ражда 16-32 малки, с дължина 20-30 см. Живее не повече от 20-30 години.

4. Разпространение: Атлантически и Тихи океан, Северно море, Средиземно море и Черно море. Най-многобройна в Черно море е по руското крайбрежие. По Българското крайбрежие масово се среща през пролетта и лятото. Безопасна е за човека.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Малката акула (Squalus blainvilli).

8. Стопанско значение: Използва се кожата, месото и има добри вкусови качества. Използва се главно в прясно и пушено състояние, като от мазнината на черния дроб се добива витамин А и Д.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

БЯЛА ПЯСЪЧНА МИДА (Mya arenaria)

1. Отличителни белези: Има тебешерено бяла, овална обвивка. Повърхността на обвивката е грубо изваяна, неравна, концентричните линии на растеж са ясно изразени. Черупката е яйцевидна и зейнала в двата края, т.е. двата клапана не може да се затворят напълно. Голяма вече полово зряла мида филтрира над 50 литра вода на ден.

2. Размери: Тя може да достигне от 15 до 25 см дължина.

3. Размножителен период и миграции: Mya Arenaria хвърля хайвера си веднъж или два пъти годишно, през пролетта или лятото, при температури от 10-15° С. Полова зрелост достига на 1-4 години и с дължина 2-5 см. Тя обикновено живее до 10-12 години.

4. Разпространение: Живее до 30 см под повърхността на пясък, кал и глина, често в смеси с едър чакъл в Източното крайбрежие на Северна Америка, Канада, Англия, Средиземно и Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Клас Миди (Bivalvia).

8. Стопанско значение: За черноморския риболов (Mya arenaria) би имала голямо значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Водни мидени плантации.

10. Начин на улавяне: С ръчен способ. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА (над 4 см).

БЯЛА РИБА (Lucioperca lucioperca)

1. Отличителни белези: Има обикновено две, рядко една гръбна перка. Аналната перка най-често има два бодливи лъча. Тялото е продълговато, покрито със сравнително дребни люспи. Цветът на тялото най-често е бледосив, гърбът и страните са обхванати от 8-12 напречни кафяво-сиви ивици.

2. Размери: Тялото е с дължина до 130 см и тегло 20 кг.

3. Размножителен период и миграции: Живее около 12-15 години. Полова зрелост достига на 3-4 години. Размножава се през пролетта (април-май). Хищна риба. Храни се предимно с дребни риби.

4. Разпространение: Разпространена е във водите на Средна и Източна Европа и Западна Азия. В България се среща в Дунав, Марица, Тунджа, Искър и др. реки и в крайморските езера. По нашето Черноморие обитава реките, опреснените райони на морето и главно езерата Блатница, Вая и Мандра.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Костурови (Percidae).

8. Стопанско значение: Голямо стопанско значение, обект на спортен риболов. Прочиства водоемите от болни, наранени и неразвити риби.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Ценен обект на изкуствено развъждане.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ВЕНУС (Venus gallina)

1. Отличителни белези: Подобно на останалите миди (Lamellibranchia) тялото е изцяло затворено между две черупки, свързващи се чрез здрави мускули. Наличие на два сифона – входящ и изходящ, за да се осигури нормалния водообмен. Цвят мръсно бяло, кремаво или бледо жълто, понякога полиран, обикновено с три червено-кафяви линии с различна ширина.

2. Размери: Максималната дължина е 5 см. Често срещаните са 2,5-3,5 см.

3. Размножителен период и миграции: Живеят и се размножават заровени в пясъчното и тинесто дъно на дълбочина между пет и двадесет метра.

4. Разпространение: Норвегия и Британските острови, Португалия, Мароко, Мадейра и Канарските острови. Също така е установена в Средиземно и Черно море и е в изобилие в Адриатическо море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство (Veneridae).

8. Стопанско значение: Ценен вид.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Като мидени ферми.

10. Начин на улавяне: С ръчен способ. **Минимално допустим размер** – 2 см, но не е регламентиран в закона.

ВИСОКОМУЦУНЕСТА ИГЛА (Syngnathus typhle argentatus)

1. Отличителни белези: Муцуната е дълга, силно сплесната странично. Броят на костните пръстени варира от 48 до 55. Тялото е с кафяв или зелено-кафяв, понякога зелен или зелено-жълт цвят.

2. Размери: Достига дължина до 35 см.

3. Размножителен период и миграции: Характерна за морските игли е грижата на мъжките за инкубацията на яйцата. На коремната страна при полово зрелите мъжки се развиват странично две надлъжни кожни гънки, които образуват люпилна торбичка, в която женските индивиди отлагат яйцата си. От люпилната торбичка малките излизат навън почти напълно оформени. Първите 1-2 дни мъжкият се „грижи" за тях, след което те започват самостоятелен живот. В Черно море морските игли се размножават през пролетно-летните месеци.

4. Разпространение: Разпространена е по Атлантическото крайбрежие на Европа (до Ла Манш) и в Средиземно море. По нашето крайбрежие се среща в заливите и в някои крайбрежни езера.

5. Природозащитен статус и санкции: Рядък вид, разрешен за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морските игли (Syngnathidae).

8. Стопанско значение: Няма.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: Обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ГАЛЯ (Gaidropsarus mediterraneus)

1. Отличителни белези: Има две гръбни и една анална перка. Втората гръбна и аналната перка са дълги. Първата гръбна перка започва с един неразклонен лъч, зад който следват къси кожести лъчи. На главата имат три добре развити мустачета – едно на подбрадника и две пред предните носни отвори.

2. Размери: Достига дължина 30-35 см.

3. Размножителен период и миграции: През ноември-март в крайбрежната зона.

4. Разпространение: В Средиземноморския басейн. В Черно море се среща повсеместно. Придържа се в близката крайбрежна зона между камъните и водната растителност. През лятото се оттегля на по- голяма дълбочина (30-50 м).

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Попчета (Gobiidae).

8. Стопанско значение: Месото има добри вкусови качества.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ДОНАКС (Donax trunculus)

1. Отличителни белези: Двучерупчесто мекотело, което живее заровено в пясъка. Твърдите черупки триъгълен клин са характерни за вида. Клапаните са свързани с външно сухожилие. Външната повърхност на черупката се характеризира с фини концентрични линии, различени по стадии на растеж. Цветът варира от светложълто до тъмножълто. Вътрешният цвят на клапаните варира от бяло до лилаво.

2. Размери: Максималната дължина е 5 см. Често срещаните са 2,5-3,5 сантиметра.

3. Размножителен период и миграции: В Черно море се среща на дълбочина от прибоя до 10-15 м в тинесто-песъчливи почви. Живее и се размножава на 20 см под повърхността. Двуполови, еднакво представени в популациите.

4. Разпространение: Атлантическото крайбрежие на Европа (на север до Южна Норвегия), Средиземно, Егейско, Мраморно и Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Donacidae.

8. Стопанско значение: Ценен вид.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Като мидени ферми.

10. Начин на улавяне: С ръчен способ. **Минимално допустим размер** – 2 см, но не е регламентиран в закона.

ДЪЛГООПАШАТО ПОПЧЕ (Pomatoschistus minutus)

1. Отличителни белези: Главата, предната част на гърба, малко пред или до началото на първата гръбна перка, са без люспи. Вендузът е дълъг, насочен назад, достига аналния отвор. Цветът на тялото е бледосив или сиво-кафяв.

2. Размери: Достига дължина до 7 см.

3. Размножителен период и миграции: През брачния период мъжките устройват гнездо под камъни, в мидени черупки и други предмети. В него привличат женски екземпляри и след отлагане на яйцата се грижат за тях до излюпването на ларвите.

4. Разпространение: По Атлантическото крайбрежие на Европа, Северно и Балтийско море, в Средиземноморския басейн. Среща се по цялото Българско крайбрежие на дълбочина до 60 м, предимно по пясъчно или песъчливо, тинесто дъно.

5. Природозащитен статус и санкции: Защитен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Попчета (Gobiidae).

8. Стопанско значение: Неподходящ вид.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ДЯВОЛСКИ НОКЪТ (Solen vagina)

1. Отличителни белези: Крехка черупка, права, почти цилиндрична, силно издължена, отворена в двата края, сиво-кафява на цвят с фини концентрични линии, различими по стадии на растеж.

2. Размери: Максимална дължина – 13 сантиметра.

3. Размножителен период и миграции: В кални пясъчни дъна в плитки води на дълбочина до 50 см.

4. Разпространение: Често срещан в Средиземно море, Северно море, Ламанша и северната част на Атлантическия океан, както и в Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство (Solenidae / Solenidi).

8. Стопанско значение: Ценен вид.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: С ръчен способ. **Минимално допустим размер –** 10 см, но не е регламентиран в закона.

ЕВРЕЙСКО ПОПЧЕ (Ophidion rochei)

1. Отличителни белези: Тялото е удължено, странично сплеснато, змиевидно. Главата е средно голяма, муцуната – къса. Страничната линия е разположена по-близо до гръбния профил, завършва преди края на тялото. Гръбната перка се състои от 123-134, а аналната – от 96-111 меки лъча. Те двете се сливат така, че опашната перка не може да се разграничи. Гръдните перки завършват преди началото на гръбната перка. Видоизменените в мустачки коремни перки не достигат основата на гръдните перки.

2. Размери: Дължина до 25 см, тегло до 100-200 г.

3. Размножителен период и миграции: Обитава крайбрежната зона, обикновено на дълбочина до 20 м, а през зимата и на по-дълбоко. Заравя се в пясъка така, че само главата се подава. Проявява активност само сутрин и привечер. Полово съзрява на 2 г. Размножава се от юни до септември. Плодовитост – 40 хил. до 120 хил. хайверни зърна. Пределна възраст – 5 г.

4. Разпространение: В Средиземноморския басейн, вероятно и по европейския бряг на Атлантическия океан до Великобритания. В Черно море навсякъде.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Еврейски попчета (Ophididae).

8. Стопанско значение: За черноморския риболов има неголямо значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЕВРОПЕЙСКА ЗМИОРКА (Anguilla anguilla)

1. Отличителни белези: Тялото е змиевидно. В задната част странично сплеснато, покрито с дребни, сраснали в кожата и обвити в дебел слузест слой люспи. Нямат коремни перки. Останалите са без твърди лъчи. Гръбната и аналната перка са твърде дълги, опашната – малка. Трите са съединени в една голяма обща перка, ограждаща цялата задна половина на тялото. Главата е конична, не се откроява забележимо от тялото. Устата – крайна, снабдена с остри малки зъби. Срещат се 2 форми – тесноглава и широкоглава.

2. Размери: Достига дължина до 1,5 м и тегло 4 кг.

3. Размножителен период и миграции: След настъпване на полова зрелост,започват размножителни миграции – от бреговете на Европа до Саргасово море, където си хвърля хайвера. Преодолява разстояние от 7-8 хил. км (по права линия) за около 3 години. След отлагането и оплождането на хайвера на дълбочина 700-1000 м, при температура на водата 16-17°С родителите умират. Личинките имат форма на върбов лист с дължина около 6 мм, с голяма уста и със зъби.

4. Разпространение: Във водите на цяла Европа. У нас е намирана в Черно море и в реките на Егейския басейн, крайморските езера, р. Дунав, Марица, Тунджа, Арда и устията на реките Камчия, Ропотамо и Велека.

5. Природозащитен статус и санкции: У нас рядък, застрашен от изчезване вид, включен в Червената книга на България.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Речни змиорки на разред Змиоркообразни (Anguilliformes).

8. Стопанско значение: Ценна, деликатесна риба, обект на промишлен и спортен риболов, както и на изкуствено развъждане.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЗВЕЗДОБРОЕЦ (Uranoscopus scaber)

1. Отличителни белези: Тялото е сиво-кафяво, продълговато, в предната половина по-широко и високо, покрито с малки циклоидни люспи, наредени в коси редове. Коремът е без люспи. Първата гръбна перка е ниска и къса, а втората и аналната се простират до опашното стъбло. Непосредствено зад горния край на хрилното капаче има един дълъг шип.

2. Размери: Достига дължина до 30 см.

3. Размножителен период и миграции: Дънна риба . През топлите месеци обитава близката крайбрежна зона (на дълбочина до 20 м), като се заравя в пясъка. Мъжкият се крие по пукнатини и дупки на скали и камъни, където примамва размножаващите се женски. След отлагането на яйцата се грижи за тях до излюпването на ларвите.

4. Разпространение: По Атлантическото крайбрежие на Европа, северозападната част на Африка и в Средиземно море. По Българското крайбрежие е сравнително рядък вид.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Звездобройци (Uranoscopidae).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЗЕЛЕНУШКА (Crenilabrus ocelltatus)

1. Отличителни белези: Цветът на тялото е променлив, най-често е зелен или сиво-зелен. По средата на основата на опашното стъбло под страничната линия се очертава едно малко черно петно.

2. Размери: Достига дължина до 14 см.

3. Размножителен период и миграции: Край бреговете на България през май-юли.

4. Разпространение: В Черно море край бреговете на Крим, Кавказ, Турция (Ерегли, Синоп), България, Румъния, а в северо-западната част на морето в Одеса.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Ctenolabrus suillus.

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ИЛАРИЯ (Mugil saliens)

1. Отличителни белези: Люспите на гръбната страна на главата започват от предните обонятелни отвори. Муцуната е сравнително широка, но по-заострена от тази на кефала и платерината. Няма мастни клепачи на очите и удължена люспа в основата на гръдните перки.

2. Размери: Достига дължина до 46 см и тегло 1 кг.

3. Размножителен период и миграции: Стадна, пелагична риба. Ежегодно извършва миграции, свързани с храненето, размножаването и зимуването. В Черно море се размножава от юни до септември. С есенното застудяване на водите, групирана на малки стада, мигрира на юг и до декември се оттегля в южната част на Черно море, Босфора и Мраморно море за зимуване.

4. Разпространение: В източната част на Атлантическия океан, в Средиземно море. Аклиматизирана е в Каспийско море.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешена за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Кефалови (Mugilidae).

8. Стопанско значение: По нашето крайбрежие средният годишен улов възлиза на около 15 т.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

КАРАГЬОЗ, ДУНАВСКА СКУМРИЯ (Alosa immaculata)

1. Отличителни белези: Тялото е странично сплеснато, удължено и ниско. Има ясно изразен коремен кил от шиповидни люспи. Устата е сравнително голяма – задният и край задминава окото. Челюстите са еднакво дълги със зъби. Горната челюст е изрязана по средата. В надлъжната линия има 51-57 люспи. В основата на опашната перка има 2 удължени люспи. Над основата на коремните перки има триъгълна заострена люспа. Главата е къса. Очите са с развити мастни клепачи. Зад хрилното капаче има тъмно петно, понякога слабо забележимо. Хрилните тичинки са 47-69, тънки, обикновено по-къси или равни на хрилните пластинки. Гръдните перки са къси – 15 % от дължината на тялото.

2. Размери: Достига дължина до 36-38 см и тегло до 600-700 г.

3. Размножителен период и миграции: Размножителният период е от средата на април до края на юли, максимум през втората половина на май. Обикновено хвърля хайвера си на 500-600 км от устието на реките, на порции. Хайверът е плаващ и се носи по течението на реката. Новоизлюпените рибки се хранят в реките с ротатории, ракообразни и водорасли.

4. Разпространение: Карагьозът е проходна риба – приспособен е да живее и в сладки и в солени води. Разпространен е в Черно и Азовско море. За размножаване навлиза в реките Дунав, Днепър, Днестър, Южен Буг и Дон.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешена за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Селдови (Clupeidae).

8. Стопанско значение: Стопанско значим вид, обект на промишлен риболов в България. Улавя се главно през март-април, по време на пролетната размножителна миграция.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена примамка (чепаре). **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

КЕФАЛ (Mugil cephalus)

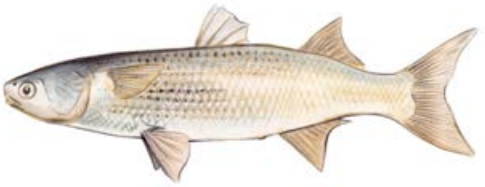

1. Отличителни белези: Люспите на гръбната страна на главата започват пред предните обонятелни отвори. Муцуната е широка, заоблена. Мастните клепачи на очите са добре развити, стигат до зеницата. Над основата на гръдните перки се намира удължена люспа, а в горния им край – тъмносиньо петно.

2. Размери: Тялото достига дължина 75-80 см и тегло 5-6 кг.

3. Размножителен период и миграции: Стадна, пелагична риба. В Черно море са обособени три локални стада – кримско, кавказко и балканско. Живее около 7-8 години. Полова зрелост достига на възраст 2-3 години. Бързо растяща риба. В Черно море се размножава от юни до края на август в крайбрежната зона и в откритите води на морето. Извършва миграции, свързани с отхранването, размножаването и зимуването.

4. Разпространение: В топлите и умерените води на Атлантическия, Тихия и Индийския океан, в Средиземно, Черно и Азовско море.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешена за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Кефалови (Mugilidae).

8. Стопанско значение: От всички кефалови риби, кефалът има най- голямо стопанско значение. В Черно море най-големи количества кефал се ловят от Русия. По нашето крайбрежие средният годишен улов възлиза на около 100 т.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЛАВРАК — МОРСКИ ВЪЛК (Morone labrax)

1. Отличителни белези: Тя¬лото е продълговато, леко сплеснато странично. В горния заден край на оперкулума има два шипа. Първата гръбна перка не се свързва с втората. Опашната перка е слабо вдлъбната. Гръбната страна на тялото е сиво-зелена, страните и коремът – сребристосиви. Зад горния край на оперкулума се очертава тъмно петно.

2. Размери: Тялото е с дължина до 1 м и тегло 20 кг.

3. Размножителен период и миграции: Живее по единично или образува малки стада. Размножава се през пролетта или лятото в морето или долните течения на реките.

4. Разпространение: В Атлантическия океан от брегове на Мароко до Норвегия и в Средиземно море. В Черно море е рядък вид. Във водите на нашето крайбрежие най-често през пролетта и есента се ловят единични екземпляри.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Морски костури (Serranidae).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Ценен обект на изкуствено развъждане.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЛИХНУС (Mesogobius batrachocephalus)

1. Отличителни белези: Главата е голяма, широка и сплесната гръбнокоремно. Ширината ѝ е по-голяма от височината. Гръбната страна на главата до предната половина или до края на темето е без люспи. Цветът на тялото най-често е сиво-кафяв или кафяво-жълт. Тялото и перките (без вендуза и аналните перки) са изпъстрени с различни по форма кафяви петна, които чрез сливане образуват мраморен рисунък.

2. Размери: Едно от най-едрите попчета в Черно море, достига на дължина до 37 см (обикновено 25-28 см) и тегло 500-800 г.

3. Размножителен период и миграции: През брачния период мъжките устройват гнездо под камъни, в мидени черупки и други предмети. В него привличат женски екземпляри и след отлагане на яйцата се грижат за тях до излюпването на ларвите.

4. Разпространение: В Черно и Азовско море. По Българското крайбрежие се среща повсеместно. Много рядко навлиза в слабо солени води.

5. Природозащитен статус и санкции: Защитен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Попчета (Gobiidae).

8. Стопанско значение: Годишният улов се колебае от 4 до 12 т. Представлява интерес и за спортистите риболовци.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Неподходящ.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МИНОКОП (Umbrina cirrosa)

1. Отличителни белези: Този вид не се отличава съществено от морската врана. Разликата е в израстъка на долната челюст. Гърбът най-често е кафяво-сив, а на страните има тъмни и светли ивици, които се спускат косо към главата.

2. Размери: Тялото е с дължина до 100 см и тегло до 10 кг.

3. Размножителен период и миграции: Обитава предимно скалистото дъно, с малки полянки от пясък и водорасли, както и скалните цепнатини и дупки. Размножава се в месеците май и юни.

4. Разпространение: По Атлантическото крайбрежие на Европа и Африка от Ла Манш до Ангола и в Средиземно море. В Черно море е рядък вид. По Българското крайбрежие през есента (октомври-ноември) се ловят малки с размери от 4,5 до 16 см и много рядко единични възрастни екземпляри.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морска врана (Sciaena umbra).

8. Стопанско значение: Месото е много вкусно, обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРСКА ВРАНА (Sciaena umbra)

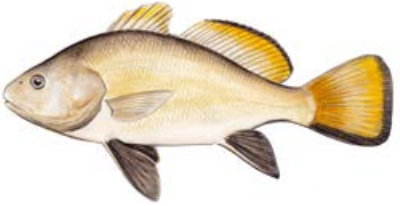

1. Отличителни белези: Тялото е продълговато, сравнително високо, странично леко сплеснато. Окраската е променлива, обикновено тялото е черно-кафяво с виолетов оттенък.

2. Размери: Тялото е с дължина до 50 см и тегло до 7 кг.

3. Размножителен период и миграции: Обитава предимно скалистото дъно, с малки полянки от пясък и водорасли,както и скалните цепнатини и дупки. Размножава се в месеците май и юли.

4. Разпространение: В Атлантическия океан от южния бряг на Бискайския залив до островите Зелени нос и в Средиземно море. В Черно море е рядък вид. По Българското крайбрежие много често през есента (септември-октомври) се ловят малки (едногодишни), много рядко и възрастни екземпляри.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Минокоп (Umbrina cirrosa).

8. Стопанско значение: Месото е много вкусно, обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРСКА КОТКА (Dasyatis pastinaca)

1. Отличителни белези: Гръбно-коремно сплеснато тяло с формата на диск. Кожата е гладка, шипчетата по нея, когато ги има, са малобройни. Гръбната и опашната перка, с малки изключения, липсват. Коремните перки – без вдлъбване. Опашката е добре обособена, горната ѝ страна – въоръжена с дълъг пилообразен шип.

2. Размери: Достига дължина до 1 м, при мъжките до 85 см и тегло 6-10 кг, рядко до 2,5 м и 20 кг.

3. Размножителен период и миграции: Дънни морски риби. Яйцеживородни, зародишите се подхранват освен от жълтъка на яйцата още и от богата на белтъчини течност, която посредством израстъци се излива направо в храносмилателния тракт на малките. Размножава се през лятото, ражда до 32 оформени индивида. Храни се с дребни риби, ракообразни и други дънни животни. Топлолюбива риба.

4. Разпространение: В Атлантическия океан, в Средиземноморския басейн, включително и в Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морска лисица-ватус (Raja clavata).

8. Стопанско значение: Няма. Ловят се единични екземпляри.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА. При убождане отровният секрет, който се стича по нея, причинява силни болки, сърцебиене, понижаване на кръвното налягане, мускулни парализи и т. н.

МОРСКА КУЧКА (Blennius tentacularis)

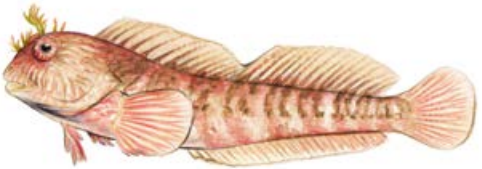

1. Отличителни белези: Цветът на тялото е кафяв до светлокафяв. В началото на гръбната перка между първия и втория лъч има черно петно, обградено със светло поле.

2. Размери: Достига дължина до 10 см.

3. Размножителен период и миграции: Край бреговете на България през месеците май-юли.

4. Разпространение: В Атлантическия океан и в Средиземно море. По българското крайбрежие е обикновен вид.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морска кучка (Blennius zvonimiri); Морска кучка (Blennius sphinx); Морска кучка (Blenius sanguinolentus); Морска кучка(Blenius pavo).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРСКА ЛИСИЦА – ВАТУС (Raja clavata)

1. Отличителни белези: Тялото ѝ е сплеснато гръбнокоремно. Има форма на четириъгълен диск. По гръбната и коремната страна се виждат отделни костни плочки с остър връх. Устата е разположена коремно. Опашката е тънка с два реда от шипчета. При мъжките индивиди коремните перки са видоизменени в копулационен орган и имат доста големи размери. Окраската е променлива, но най-често гърбът е сиво-кафяв с големи или по-малки черни или светли петна. Коремът е бял с розово-виолетов оттенък.

2. Размери: На дължина може да достигне до 125 см, но по нашето крайбрежие се ловят обикновено екземпляри с размери до 70-90 см и тегло 5-6 кг.

3. Размножителен период и миграции: Тя е дънна риба. Образува малки стада, които обитават дъната с дълбочина 80-90 м. През пролетта се приближава до брега във връзка с размножаването. Оплождането е вътрешно. Яйцата се отлагат поединично по подводната растителност на дълбочина 10-40 м. Те са обгърнати от четириъгълни хитинови капсули. Краищата им имат дълги израстъци, с помощта на които яйцата се прикрепят по подводния субстрат.

4. Разпространение: Морската лисица се среща край европейските брегове на Атлантически океан, Средиземно, Мраморно и Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морска котка (Dasyatis pastinaca).

8. Стопанско значение: Черният дроб на морската лисица е богат на мазнини и се използва за добиване на витамин А и Д.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРСКА ЛЯСТОВИЦА (Trigla lucerna)

1. Отличителни белези: Тялото е продълговато, покрито с дребни люспи. Гръдните перки са дълги, имат три свободни пъстровидни лъча, с които може да лази по дъното.

2. Размери: Достига дължина до 75 см.

3. Размножителен период и миграции: Тя има дълъг сезон на чифтосване – от май до август в Европа и целогодишно в Африка.

4. Разпространение: По Атлантическото крайбрежие на Европа, Северозападна и Южна Африка, в Средиземноморския басейн. В Черно море, макар че се среща повсеместно, е рядък вид.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Червената тригла (Aspitrigla Cuculus) и Сивата тригла (Eutrigla gurnardus).

8. Стопанско значение: Има незначително стопанско значение за нашия риболов. По Българското крайбрежие се ловят единични екземпляри обикновено през летните месеци.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРСКА МИШКА (Callionymus belenus)

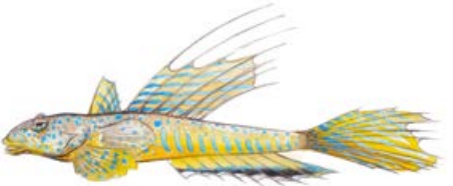

1. Отличителни белези: Тялото е без люспи, сплеснато е гръбнокоремно. Първата гръбна перка е малка и по-ниска от втората, опашната перка е къса и по периферията леко закръглена. Цветът на тялото е сиво-жълтеникав до сиво-кафяв. При мъжките индивиди страните на тялото и втората гръбна перка са изпъстрени с млечнобели ивици. Първата гръбна перка е изцяло или отчасти черна.

2. Размери: Достига дължина до 6 см.

3. Размножителен период и миграции: Морска дънна риба. Обитава крайбрежната зона с пясъчно дъно. Размножава се през топлите месеци на годината. У полово зрелите мъжки индивиди през мръстителния период силно се удължават нечифтните перки, особено втората гръбна и опашната, изменя се също и тяхната окраска. Морските мишки се хранят с ракообразни, червеи и дребни риби.

4. Разпространение: По Атлантическото крайбрежие на Европа, Средиземноморския басейн и във водите на Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Червената книга на Украйна.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Callionymidae.

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРСКА СВИНЯ, МУТКУР (Phocoena phocoena)

1. Отличителни белези: Най-дребното китообразно. Няма „клюн", гръбният плавник е нисък и заоблен. Зъбите са странично сплеснати, а не конични, както при другите делфини.

2. Размери: Достига дължина до 1,1-1,7 м, тежи от 55-65 кг.

3. Размножителен период и миграции: В някои райони е мигриращ – от и по посока на брега. По време на миграции могат да формират стада от няколкостотин животни. Периодът на разгонване е през юни-август. Бременност 11 месеца. Ражда едно малко през периода април-юни. Става самостоятелно на 8-месечна възраст, но може да остане с майка си до един месец след следващото раждане. Половата зрелост настъпва на 3-та или 4-та година. Максималната продължителност на живота е около 23 години.

4. Разпространение: Крайбрежни води, включително и устия на реки. Среща се и в Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Строго защитен вид. Силно уязвим вид, подложен на бракониерски натиск.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА. Санкции според закона за биологичното разнообразие.

7. Сходни видове: Обикновен делфин (Delphinus delphis).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: Забранен за улов.

МОРСКИ ДРАКОН (Trachinus draco)

1. Отличителни белези: Тялото е продълговато, леко странично сплеснато, покрито със ситни люспи, наредени в коси редове. В горния край на хрилното капаче има голям шип. Първата гръбна перка е къса, а втората и аналната – дълги. В основата на лъчите на първата гръбна перка и шипа на капачето има отровни жлези. Тялото има сиво-кафяв или жълто-кафяв цвят, изпъстрено е със светлобежови или кафяви петна. Голяма част от гръбната перка е черна.

2. Размери: Достига дължина до 40 см.

3. Размножителен период и миграции: Дънна риба. През топлите месеци (май-октомври) обитава крайбрежната зона на дълбочина до 20-30 м. Придържа се на пясъчното дъно, където най-често лежи заровен така, че само устата и очите му остават открити. Секретът на отровните жлези има силно отровно действие. При убождане се получава остра болка, която бързо се разпространява и изисква спешна медицинска помощ.

4. Разпространение: По Атлантическото крайбрежие на Европа (на север до Трондхаймсфиорд), северозападната част на Африка, Средиземноморския басейн. В Черно море е обикновен вид.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Морски дракони (Trachinidae).

8. Стопанско значение: За черноморския риболов има неголямо значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРСКИ ЕЗИК (Solea lascaris)

1. Отличителни белези: Тялото е силно сплеснато, с листовидна овална форма, покрито е с дребни люспи. Очите са разположени на дясната страна на тялото, която е сиво-кафява, изпъстрена най-често с черни петънца, а долната е бяла.

2. Размери: Достига дължина до 40 см.

3. Размножителен период и миграции: Дънна хищна риба. Храни се с дребни риби и ракообразни. Живее около 10-12 години. Мъжките съзряват полово на възраст 2 години, а женските – на 3 години. Размножава се през периода от януари до април.

4. Разпространение: В Средиземноморския басейн. В Черно море се среща повсеместно. Навлиза и в Азовско море. По нашето крайбрежие се среща през топлите месеци на годината (май-октомври), по-масово през размножителния период (юни-септември) в плитководните води на заливите.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Морски езици (Soleidae).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРСКИ КОСТУР – ХАНОС (Serranus cabrilla)

1. Отличителни белези: Има продълговато тяло, странично сплескано. Грапавостта на кожата се дължи на гребеновидната подредба на люспите, в шарка, типична за костура. Устата е голяма и на двете челюсти има малки зъби.

2. Размери: Тялото е с дължина до 40 см и тегло до 300 г.

3. Размножителен период и миграции: Размножава се през месеците април-юли в Средиземно море.

4. Разпространение: В Средиземно и Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морски (каменен) костур, зебра (Serranus scriba Linnaeus).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРСКО КОНЧЕ (Hippocampus guttulatus microstephanus)

1. Отличителни белези: Тялото е късо, странично сплеснато. Опашната част е удължена, навива се на спирала, с нея се хваща за водорасли и други предмети. Муцуната е къса, цилиндрична. Коремни и опашни перки няма. Броят на костните пръстени варира от 46 до 50. Тялото е сиво-кафяво до кафяво-червеникаво.

2. Размери: Достига дължина до 20 см и до 10 г.

3. Размножителен период и миграции: От май до август морските кончета се събират по двойки. Мъжките и женските изпълняват хармоничен брачен танц, с дълбоки поклони, последвани от бавен валсов кръг. Женската на морското конче снася яйцата в джоб, който се намира върху тялото на мъжкия. Когато се излюпят, мъжкото конче ги ражда от джоба.

4. Разпространение: В Средиземноморския басейн, включително в Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Няма конкретни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морските игли (Syngnathidae).

8. Стопанско значение: Този вид няма търговска стойност. Рядък вид за Черно море.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: Обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРСКО ШИЛО (Nerophis ophidion)

1. Отличителни белези: Муцуната е къса, цилиндрична. Броят на костните пръстени варира от 88 до 104. Цветът на тялото най-често е маслено-зелен.

2. Размери: Женските достигат дължина 30 см, а мъжките – 25 см.

3. Размножителен период и миграции: Характерна за морските игли е грижата на мъжките за инкубацията на яйцата. На коремната страна при полово зрелите мъжки се развиват странично две надлъжни кожни гънки, които образуват люпилня торбичка, в която женските индивиди отлагат яйцата си. От люпилнята торбичка малките излизат навън почти напълно оформени. Първите 1-2 дни мъжкият се „грижи" за тях, след което те започват самостоятелен живот. В Черно море морските игли се размножават през пролетно-летните месеци.

4. Разпространение: По Атлантическото крайбрежие на Европа, в Балтийско и Средиземно море. В Черно море се улавят в района на нос Калиакра, Варненския залив и Дяволска река.

5. Природозащитен статус и санкции: Рядък вид, включен е в Червената книга на Черно море.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морските игли (Syngnathidae).

8. Стопанско значение: Няма.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: Обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МОРУНА (Huso huso)

1. Отличителни белези: Муцуната е къса и заострена. Устата е голяма, полулунна и заема цялата долна страна на главата. Мустачките са странично сплеснати. Тялото е високо и дебело. Брой на щипчетата: гръдни 11-14, странични 41-52 и коремни 9-11. Тялото е пепелявосиво на цвят, със сиво-бял корем и жълтеникав нос.

2. Размери: Дължина 4-6 м, тегло 100-250 кг. В р. Дунав е улавян екземпляр с тегло от 882 кг.

3. Размножителен период и миграции: Проходна риба. След достигане на полова зрелост мигрира към реките за размножаване. След приключване на размножителния процес мигрират обратно към морето за отхранване. Размножителният процес започва още през февруари-март при температура на водата 4-11°C, а масово е през май-юли, при температура 9-16°C. Плодовитостта е от 0.23 до 7.7 млн. хайверни зърна.

4. Разпространение: Среща се в Адриатическо, Черно, Азовско и Каспийско море и прилежащите им реки. Среща се по цялото Българско черноморско крайбрежие.

5. Природозащитен статус и санкции: Критично застрашен.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: В българския участък на р. Дунав и в Черно море са установени още 5 вида есетрови риби: Руска есетра (Acipenser gueldenstadti), Шип (A. nudiventris), Чига (A. ruthenus), Пъструга (A. stellatus) и Немска есетра (A. sturio).

8. Стопанско значение: Голямо, поради високите вкусови качества на месото и добиването на черен хайвер.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

МРАМОРНО ПОПЧЕ (Proterorhinus marmoratus)

1. Отличителни белези: Главата е леко сплесната странично. Височината ѝ е по-голяма от ширината. Цветът на тялото е сиво-кафяв.

2. Размери: Достига дължина до 7 см.

3. Размножителен период и миграции: През брачния период мъжките устройват гнездо под камъни, в мидени черупки и други предмети. В него привличат женски екземпляри и след отлагане на яйцата се грижат за тях до излюпването на ларвите.

4. Разпространение: Разпространено е в Каспийско, Азовско и Черно море. По българското крайбрежие се среща почти във всички езера, устията и долните течения на някои реки и много рядко в заливите.

5. Природозащитен статус и санкции: Защитен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Попчета (Gobiidae).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Не.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ОБИКНОВЕН ДЕЛФИН (Delphinus delphis)

1. Отличителни белези: Тялото е източено с обтекаема форма. Тъмносиво е отгоре, белезникаво отдолу, с бледожълто белезникаво или бяло петно отстрани. Гръбният плавник е триъгълен и слабо извит назад.

2. Размери: Достига дължина до 1,8-2,2 м, тежи от 75 до 115 кг.

3. Размножителен период и миграции: Повечето европейски популации обитават постоянни акватории, като извършват само локални миграции от брега към открито море и обратно. Размножават се през юни-септември, бременността им трае 10-11 мес., като малките бозаят повече от година. Полова зрелост достигат до 5-9 г. Живеят до 30 г.

4. Разпространение: В топлите и умерените морета и океани на целия свят, вкл. Средиземно, Черно. Северно и по-рядко Балтийско море. У нас също е разпространен, като се придържа близо до брега.

5. Природозащитен статус и санкции: Строго защитен вид. Силно уязвим вид, подложен на бракониерски натиск.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА. Санкции според закона за биологичното разнообразие.

7. Сходни видове: Афала (Tursiops truncates).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: Забранен за улов.

ОБИКНОВЕНИ СКАРИДИ (Leander spp.)

1. Отличителни белези: Скаридите имат четири чифта крайници и опашка, с които се придвижват по морското дъно или плуват свободно, както и чифт антенки. Дължината им е от 2 до около 30 см.

2. Размери: Дължината на възрастните достига до 52 см.

3. Размножителен период и миграции: Възрастните мигрират в по-дълбоки води от ноември до март. Женските носят яйцата си залепени за коремните придатъци за период от 4-13 седмици, в зависимост от температурата на водата. Пиковите репродуктивни периоди се случват в периода между април и септември.

4. Разпространение: Разрешени за улов.

5. Природозащитен статус и санкции: Често срещан вид в Средиземно море, както и в Черно море.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Crangon allmani.

8. Стопанско значение: Добро.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Могат да се развъждат и в изкуствена среда.

10. Начин на улавяне: Обект на подводен риболов с техники и уреди разрешени от ЗРА. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПАГУР (Eriphia verrucosa)

1. Отличителни белези: Дебела черупка с леко изпъкнала горна черупка, силни асиметрични щипки с цветова украса от кафеникавочервен до кафяво-зелен цвят с жълти петна. Женската се различава от мъжкия с това,че има по голям овален корем.

2. Размери: Може да достигне ширина от 9 см и дължина от 7 см.

3. Размножителен период и миграции: В Черно море ракът се размножава през пролетно-летните месеци. Обитава плитките води край скалисти брегове между камъни и водорасли, от 5-15 м дълбочина.

4. Разпространение: В Средиземно море, Мадейра и Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешен за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Menippidae.

8. Стопанско значение: Няма.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: Обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПАЛАМУД (Sarda sarda)

1. Отличителни белези: Тялото е покрито с дребни люспи, по-едри в областта на гръдния пояс. По страните на опашното стъбло има добре развит кил. Първата гръбна перка е свързана с втората. Зад втората гръбна перка има 7-9 перчици, а зад аналната – 6-8. Гръбната страна на тялото е синкава, а по страните има коси продължавати тъмни ивици.

2. Размери: Дължината достига до 85 см, а теглото до 7 кг.

3. Размножителен период и миграции: Черноморският паламуд е самостоятелна популация. Живее 8-10 години. Има много бърз темп на нарастване. На едногодишна възраст достига дължина на тялото 42-44 см и тегло 1,2 кг. Полова зрелост достига на възраст 2 години, а отделни екземпляри – на 1 година.
Във водите на българското крайбрежие паламудът се появява през пролетните и есенните месеци. Пролетните миграции от Мраморно в Черно море започват в края на април при температура на повърхностния воден слой 11°C. По време на есенните миграции повечето от стадата минават покрай българския бряг.

4. Разпространение: Разпространен е в Атлантическия океан по брегoвете на Северна Америка, Европа, Африка (предимно в субтропическите области) и Средиземноморския басейн.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешен за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Черноморска скумрия (Scomber scombrus).

8. Стопанско значение: За черноморския риболов паламудът е една от ценните риби. През последните няколко години поради силно спадане на неговите запаси намаля стопанското му значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПЕЛЕНГАС (Mugil cephalus)

1. Отличителни белези: Цветът на тялото е сребърен, има тъмен гръб и червени очи. Тялото е късо, но масивно, здраво и дебело.

2. Размери: Тялото достига дължина 60 см.

3. Размножителен период и миграции: Бързо растяща риба. В Черно море се размножава от юни до края на август в крайбрежната зона и в откритите води на морето. Извършва миграции, свързани с отхранването, размножаването и зимуването.

4. Разпространение: Източна Азия: Залив Петър Велики (Русия и Корея) и Китай. Много разпространен е в реките вливащи се в залива Петър Велики и навлиза в изцяло сладка вода. Изкуствено аклиматизиран в Аралско, Каспийско и Азовско море. Посещава и западното крайбрежие на Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешен за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Кефалови (Mugilidae).

8. Стопанско значение: По нашето крайбрежие средният му годишен улов възлиза на около 100 т.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПЕТНИСТА ЛАПИНА (Crenilabrus quinquemaculatus)

1. Отличителни белези: Цветът на тялото обикновено е зелен с кафяв оттенък или светлозелен със синкав оттенък. На многолъчевата част на гръбната, а понякога и на аналната перка, се очертават по две големи черни петна.

2. Размери: Достига на дължина до 17 см.

3. Размножителен период и миграции: Край бреговете на България през месеците май-юли.

4. Разпространение: В Атлантическия океан по крайбрежието на Пиренейския полуостров и в Средиземно море. По българското крайбрежие е постоянен обитател, но е една от редките риби.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Сива лапина (Symphodus cinereus Bonnaterre).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПИСИЯ (Platichthys flesus luscus)

1. Отличителни белези: Тялото е с листовидна овална форма, силно сплеснато, покрито е с дребни нележащи една над друга люспи. Очите са разположени на дясната страна на тялото, рядко на лявата. По протежение на основата на гръбната и аналната перка предната половина на страничната линия и на главата има дребни костни зрънца. Горната страна на тялото е сиво-зелена, а долната – бяла.

2. Размери: Достига дължина до 35 см.

3. Размножителен период и миграции: Дънна хищна риба. Храни се с дребни риби и ракообразни. Живее около 10-12 години. Мъжките съзряват полово на възраст 2 години, а женските – на 3 години. Размножава се през периода от януари до април. По нашето крайбрежие писията се среща по-масово през ноември – средата на януари, когато най-интензивно се размножава. През този период се придържа главно в плитководните зони на заливите.

4. Разпространение: В Черно море и Азовско море. Обитава крайбрежната зона на дълбочина до 70 м. Предпочита слабо солените райони на морето, навлиза за отхранване и в крайбрежните езера и устията на реките.

5. Природозащитен статус и санкции:

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Писиеви (Pleuronectidae).

8. Стопанско значение: За българския риболов има напоследък слабо стопанско значение – годишният ѝ улов е около 2-10 т. Обект е и на спортния риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПЛАТЕРИНА (Mugil auratus)

1. Отличителни белези: Тялото е продълговато към опашната част и сплеснато странично, покрито с големи люспи. Люспите на гръбната страна на главата започват от задните обонятелни отвори. Муцуната е сравнително широка, заоблена.

2. Размери: На дължина може да достигне до 55 см и тегло до 1,5-2 кг.

3. Размножителен период и миграции: Стадна, пелагична риба. Ежегодно извършва миграции, свързани с размножаването, храненето и зимуването ѝ. При есенното застудяване на водата постепенно мигрира на юг и до края на декември се оттегля за зимуване в южната част на Черно море, Босфора и Мраморно море.

4. Разпространение: Разпространена е по Атлантическото крайбрежие на Европа и Африка (от Англия до Конго), в Средиземно, Черно и Азовско море. Аклиматизирана е в Каспийско море.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешена за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Кефалови (Mugilidae).

8. Стопанско значение: По нашето крайбрежие средният годишен улов възлиза на около 35 т.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПЪСТРУГА (Acipenser stellatus)

1. Отличителни белези: Муцуната е дълга, с мечовидна форма. Устата е малка, напречна. Мустачките са обли, къси без рени и не достигат горната устна и предния край на муцуната. Гръбните щитчета варират от 11 до 14, страничните – от 30 до 36 и коремните – от 10 до 11.

2. Размери: На дължина може да достигне до 200 см и тегло до 32 кг.

3. Размножителен период и миграции: Мъжките достигат полова зрелост на 5-9 години, а женските на 10-13 години. Мръстенето се извършва от април до септември, като хайверът се отлага в дълбоки места с пясъчно или чакълесто дъно и висока скорост на течението. Плодовитостта варира между 700 000 и 2 120 000 хайверни зърна

4. Разпространение: Обитава Каспийско, Азовско, Черно и Егейско море и реките, вливащи се в тях. Най-големите популации са концентрирани в Каспийско море, откъдето видът навлиза за размножаване в реките Волга, Урал, Терек, Кура и др. От Азовско море мигрира в реките Дон и Кубан. От Черно море навлиза за размножаване в р. Дунав и притоците ѝ Сава, Драва, Прут.

5. Природозащитен статус и санкции: Критично застрашен.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА. Въведена е пълна забрана за улов на есетрови риби. Необходимо е реинтродукция на вида в р. Дунав.

7. Сходни видове: В българския участък на р. Дунав и Черно море са установени още 5 вида есетрови риби: моруна (Huso huso), руска есетра (Acipenser gueldenstadti), шип (A. nudiventris), чига (A. ruthenus) и немска есетра (A. sturio). От тях пъстругата се различава по дългото си, мечевидно рило и малкия брой странични костни плочки.

8. Стопанско значение: Месото ѝ има добри вкусови качества. Използва се главно в прясно състояние и за приготвяне на консерви.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ПЯСЪЧНА СКАРИДА (Crangon sp.)

1. Отличителни белези: Скаридите имат четири чифта крайници и опашка, с които се придвижват по морското дъно или плуват свободно, както и чифт антенки. Дължината им е от 2 до около 30 см. Скаридите са ракообразни животни, които живеят в сладководни и солени басейни.

2. Размери: Дължината на възрастен достига до 68 см.

3. Размножителен период и миграции: Възрастните мигрират в по-дълбоки води от ноември до март. Женските носят яйцата си залепени за коремните придатъци за период от 4-13 седмици, в зависимост от температурата на водата. Пиковите репродуктивни периоди се случват в периода между април и септември.

4. Разпространение: Разрешена за улов.

5. Природозащитен статус и санкции: Често срещан вид в Средиземно море, както и в Черно море.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Crangon allmani.

8. Стопанско значение: Добро.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Могат да се развъждат и в изкуствена среда, като най-много морски ферми има в САЩ, Япония, Тайланд и Тайван.

10. Начин на улавяне: Обект на подводен риболов с техники и уреди, разрешени от ЗРА. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

РАПАН (Rapana venosa)

1. Отличителни белези: Черупката е закръглена с много кратък шпиц и голям орган – венче, в края на външната устна има малки, продълговати зъби. Цветът варира от тъмно до светлокафяв, често с по-тъмни спираловидни линии.

2. Размери: Размерът му варира от 67 мм до 136,7 мм и общо тегло от 46 г до 553,9 г в зависимост от хранителната база.

3. Размножителен период и миграции: За този вид чифтосването настъпва за продължителни периоди от време, най-вече през зимата и пролетта. Мигрират към потопли, по-дълбоки води през зимата.

4. Разпространение: Естественият му ареал е Далечния изток, Азовско море, Средиземно море, Адриатическо море, Атлантическия океан и Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешен за улов. Не са открити биологични методи за контрол. Инвазивен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Род Рапани (Rapana) на семейство Muricidae.

8. Стопанско значение: В Япония и Корея месото на рапана се счита за деликатес. В другите райони е определян като хищник по стопанско-значимите местни видове миди.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: Обект на подводен риболов с техники и уреди разрешени от ЗРА. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

РУСКА ЕСЕТРА (Acipenser gueldenstaedti)

1. Отличителни белези: Цветът на тялото е тъмносин до черен, изпъстрен с бели костни пластинки. Главата завършва със закръглена къса муцуна за разлика от другите есетри.

2. Размери: Достига дължина до 1-2 м, с тегло до 30 кг.

3. Размножителен период и миграции: Проходна, придвижва се поединично или на малки стада. Образува локални популации, свързани с определена река. В Дунав навлиза масово през септември-декември. Мъжките съзряват полово на 8-12 години, а женските на около 15 години. Отлагат хайвера си на места с бързо течение и твърдо дъно. Живее до 50 години.

4. Разпространение: Разпространена е в реките Драва, Дунав, Днепър, Дон, Волга, както и в Черно, Азовско и Каспийско море.

5. Природозащитен статус и санкции: Руската есетра е регистрирана като критично застрашен вид в Червената книга.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Моруна (Huso huso), Шип (Acipenser nudiventris), Чига (A. ruthenus), Пъструга (A. stellatus)и Немска есетра (A. sturio).

8. Стопанско значение: Ценен вид с относително по-високи запаси в Русия. У нас в миналото един от стопанските видове. През последните години числеността му намалява подобно на другите есетрови риби.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

САРДИНА (Sardina pilchardus)

1. Отличителни белези: Сардината, наричана още сардела, е вид селдова морска риба. На коремната стена на сардините се образува линия от нееднакви люспи. Зад горната част на хрилете са разположени кръгли тъмни петна, които са разположени в един ред по посока на опашката.

2. Размери: Достига дължина до 26 см.

3. Размножителен период и миграции: Полова зрелост достига на 3-годишна възраст и от декември до май женската изхвърля около 50 хиляди хайверни зрънца.

4. Разпространение: В Атлантическия океан и Средиземно море, в малки количества и в Черно море. Среща се и в Тихия океан. Улавяната от нашите риболовци е обикновено 17-18 см и достига тегло 25 до 50 г.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Селдови (Clupeidae).

8. Стопанско значение: Голямо стопанско значение. Има вкусно месо и се използва в прясно състояние, за осоляване и за консервиране. В нея са установени ценни, незаменими аминокиселини.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

САФРИД (Trachurus mediterraneus ponticus)

1. Отличителни белези: Главата на сафрида е голяма и е приблизително една четвърт от общата дължина на рибата. Когато сафридът е току-що уловен, кожата на горната част на тялото и главата са тъмносиво-сини и със зеленикави оттенъци; долната част на тялото и главата са сребристо бели, с метален блясък и виолетов оттенък, а коремът е бял. Тъмното петно на ръба на капака на хрилете е друга отличителна маркировка на сафрида.

2. Размери: На дължина достига до 20 см и тегло 100 г. В редки случаи и по-големи размери до 1 кг.

3. Размножителен период и миграции: На север сафридът зимува по ръба на континенталния шелф от Ирландия към Бискайския залив, Северно море и Ламанша.

4. Разпространение: Сафридът се среща във водите от островите Кабо Верде до Гибралтарския проток, включително и в Средиземно и Черно море и на север по протежение на Атлантическия океан и Северно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Няма забранен сезон за улов на сафрид, поради твърде дългия размножителен период.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Сафридови (Carangidae).

8. Стопанско значение: Обект на спортен, любителски и стопански риболов. Към момента сафридът е на второ място по количество промишлен улов в Черно море след цацата.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

СВЕТИПЕТРОВА РИБА (Zeus faber)

1. Отличителни белези: Тялото е късо, високо, странично сплеснато,по протежение на основата на меколъчевата част на гръбната перка има 6-7, рядко 8 малки еднакво големи шипчета. На предочната кост и над горния край на хрилното капаче няма развити шипове. Началото на гръбната перка е почти на линията, минаваща през задния край на хрилното капаче.

2. Размери: Дължина до 60 см, тегло до 1 кг.

3. Размножителен период и миграции: Морски, относително слабо подвижни риби. Обитава придънните води на дълбочина 50-200 м. Размножава се през март-май. Храни се с риби и ракообразни.

4. Разпространение: В източната част на Атлантическия океан, включително и в Средиземноморския басейн и Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Няма конкретни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Няма данни.

8. Стопанско значение: Този вид няма търговска стойност. Рядък вид за Черно море.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: Обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

СИВА ЛАПИНА (Crenilabrus griseus)

1. Отличителни белези: Тялото е със сиво-кафяв или кафяво-сив цвят. В основата на опашното стъбло под средната линия се очертава едно продълговато кафяво или черно-кафяво петно, което понякога се слива с основния цвят.

2. Размери: Тялото е с дължина до 16 см.

3. Размножителен период и миграции: Край брегoвете на България през месеците май-юли.

4. Разпространение: Разпространена е в Атлантическия океан, по крайбрежието на Пиренейския полуостров и в Средиземно море. По българското крайбрежие е обикновен вид.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Петниста лапина (Crenilabrus quinquemaculatus).

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

СКОРПИД (Scorpaena porous)

1. Отличителни белези: Тялото е продълговато, леко странично сплеснато, покрито с малки люспи. Гърлото, гърдите и основите на гръдните перки са без люспи. На главата и по протежение на страничната линия има кожни израстъци. В основата на твърдите лъчи на гръбната перка има отровни жлези – убождането е болезнено и понякога раната трудно зараства. Тялото е с кафяво-сив или кафяв цвят, изпъстрено, с различни по големина черно-кафяви петна.

2. Размери: Достига дължина до 31 см.

3. Размножителен период и миграции: Размножаването им обхваща периода от април до юни.

4. Разпространение: Разпространен е по Атлантическото крайбрежие на Европа и Африка и в Средиземноморския басейн. В Черно море се среща повсеместно. Води дънен начин на живот. Придържа се между камъните, водната растителност и миденте обраствания.

5. Природозащитен статус и санкции: Няма ограничения в риболова.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Scorpaena porous.

8. Стопанско значение: Има незначително стопанско значение за нашия риболов. По нашето крайбрежие се ловят единични екземпляри, най-вече през пролетнолетните месеци.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Не е подходящ.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

СПАРИ (Diplodus annularis)

1. Отличителни белези: Тялото е продълговато, немного високо, странично сплеснато. Гърбът е маслено-зелен, страните под страничната линия – сребристосиви. Понякога по страните на тялото се очертават няколко черно-сини напречни ивици. Върху опашното стъбло има голямо черно петно. Предните зъби във външния ред са резцевидни, с гладък режещ край.

2. Размери: Дължина до 20-23 см (рядко до 45 см), тегло до 200-300 г (рядко 400-600 г).

3. Размножителен период и миграции: Населява полета, обрасли с водорасли от типа Zostera и Posidonia, по рядко над чисти пясъчни или скалисти дъна. Размножава се в месеците май и юли.

4. Разпространение: В Черно море е постоянен обитател. Тази риба е доста рядка в нашите води. По-вероятно е да бъде открита южно от Маслен нос. Във водите на българското крайбрежие е рядък вид, среща се през пролетните и летните месеци.

5. Природозащитен статус и санкции: Няма конкретни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Спаридови (Sparidae).

8. Стопанско значение: Обект на спортен и любителски риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На изкуствена примамка. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

СТРОНГИЛ (Neogobius melanostomtis)

1. Отличителни белези: Главата е овална, с ширина малко по-голяма от височината. Цветът на тялото обикновено е сив до сиво-кафяв. На първата гръбна перка зад петия лъч има едно голямо черно петно, с което се отличава от другите видове попчета.

2. Размери: На едногодишна възраст достига дължина на тялото 26 см.

3. Размножителен период и миграции: Размножаването обхваща периода от април до септември.

4. Разпространение: В Каспийско, Азовско и Черно море. Едно от най-многочислените попчета по нашето крайбрежие. Освен в морето се среща и в почти всички крайбрежни езера и долните течения на повечето черноморски реки.

5. Природозащитен статус и санкции: Защитен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Попчета (Gobiidae).

8. Стопанско значение: От всички попчета стронгилът има най-голямо стопанско значение за нашия риболов. Годишният му улов се колебае от 30 до 120 т. Представлява интерес и за спортистите риболовци.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Не е подходящ.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ТРЕВНО ПОПЧЕ (Gobius ophiocephalus)

1. Отличителни белези: Главата е леко сплесната странично. Вендузът е слабо развит и не достига аналния отвор. Цветът на тялото е сиво-зелен до кафяво-зелен, понякога е зелено-жълт. Тръбните, гръдните и опашната перки са изпъстрени със зигзагообразни, масленокафяви и светли ивици.

2. Размери: Достига дължина до 7 см.

3. Размножителен период и миграции: През брачния период мъжките устройват гнездо под камъни, в мидени черупки и други предмети. В него привличат женски екземпляри и след отлагане на яйцата се грижат за тях до излюпването на ларвите.

4. Разпространение: Разпространено е по Атлантическото крайбрежие на Европа, в Средиземноморския басейн, навлиза и в Азовско море. По Българското крайбрежие най-масово се среща във Варненското езеро.

5. Природозащитен статус и санкции: Защитен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Попчета (Gobiidae).

8. Стопанско значение: Няма.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Не е подходящо.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ТЪНКОМУЦУНЕСТА ИГЛА (Sygnathus tenuirostris)

1. Отличителни белези: Тялото е изцяло покрито с костни пластинки. Опашното стебло е тънко и изтънено назад, главата е издължена и има тръбовидна форма. Устата е без зъби. Главата е в една линия с тялото.

2. Размери: Дължина до 42 см, тегло до 20 г.

3. Размножителен период и миграции: Обитава крайбрежната зона, места с каменисто дъно и растителни обраствания. През зимата се оттегля в дълбочина. Избягва охладените участъци на морето. Размножава се през май-август. Храни се с дребни ракообразни, личинки и малки риби.

4. Разпространение: В Средиземноморския басейн, включително в Черно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Няма конкретни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Морските игли (Syngnathidae).

8. Стопанско значение: Този вид няма търговска стойност. Рядък вид за Черно море.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: Обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

УВА – ПЯСЪЧНИЦА (Gymnammodytes cicerelius)

1. Отличителни белези: Тялото е ниско, удължено, покрито с дребни циклоидни, лесно падащи люспи. Устата е голяма, източваща се, долната челюст е издадена напред. От всяка страна има по два носни отвора. Челюстите са без зъби. Страничната линия е разположена близо до гръбния профил. Коремните перки липсват. Тръбните перки започват непосредствено зад главата. Гръбната с 53-57 меки лъча, а аналната с 27-41 меки лъча. И двете са вълнообразни в горния си край.

2. Размери: Дължина до 12-15 см, тегло до 7-10 г.

3. Размножителен период и миграции: Морска, стадна риба. Обитава крайбрежната зона на места с пясъчно дъно, при дълбочина до около 20 м. Полово съзрява на 1 г. Размножава се през септември-октомври. Плодовитост – 24 до 67 хил. хайверни зърна. Пределна възраст – 3-4 г. Храна – планктон, активно се храни през деня.

4. Разпространение: По европейските брегове на Атлантическия океан, в Средиземноморския басейн, включително в Черно и Азовско море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Gymnammodytes cicerelius.

8. Стопанско значение: Няма стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: С мрежести уреди. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЦАЦА (КОПЪРКА, ТРИЦОНА, ШПРОТ) (*Sprattus sprattus sulinus*)

1. Отличителни белези: Тялото е продълговато, силно странично сплеснато. Последните два лъча на аналната перка са удължени. Гръбната част на тялото е сивозелена до синкавозелена, а страните и коремът са сребристобели.

2. Размери: Достига дължина до 9 см и тегло до 7-8 г.

3. Размножителен период и миграции: Стадна пелагична риба. Поради това че е студолюбива, през топлите месеци (юни-септември) се отдалечава от брега и се придържа на дълбочина под 30 м. През зимно-пролетните месеци обитава главно водите на близката крайбрежна зона, където се отхранва и размножава. Живее не повече от четири години. Полова зрелост достига на възраст една година. Размножава се най-интензивно през студените месеци (декември-март).

4. Разпространение: Разпространена е в Азовско море и осладените части на Черно море. По нашето крайбрежие се среща почти във всички по-големи езера (Шабла, Блатница, Варненско и др.), откъдето много рядко попада в морето и речните устия. В Азовско море е една от основните стопански ценни риби, където годишният ѝ улов достига 80-100 хил. т.

5. Природозащитен статус и санкции: Поради прекомерната ѝ експлоатация се счита за застрашена като стопанско значение, но не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Езерна трицона (Clupeonella cultriventris).

8. Стопанско значение: За нашия риболов трицоната има първостепенно значение. Трицоната има нежно и вкусно месо. Предлага се на пазара прясна и осолена, използва се главно за приготвяне на консерви.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Не е подходяща.

10. Начин на улавяне: С уреди разрешени от ЗРА. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРНА МОРСКА МИДА (Mytilus galloprovincialis)

1. Отличителни белези: Раковината се състои от две черупки, обхващащи тялото на животното. Те са съединени помежду си със затварящи мускули. Тя е с гладка черупка, оцветена в синьо-виолетово или черна, а може нюанс на светлокафяво. Черната черноморска мида е естествен биофилтър. При 17°C температура на морската вода, възрастната черна мида филтрира до 3 литра за час.

2. Размери: Може да достигне до 15 см дължина.

3. Размножителен период и миграции: Мидите достигат полова зрелост при навършване на 1,5 г. и живеят 10-15 години. Оплождането е външно, а плодовитостта нараства с възрастта. Обикновено женската изхвърля от 5 до 12 милиона яйца, които се оплождат от семенната течност на мъжките. Докато мидите от естествените находища се размножават 1-2 пъти през годината, при култивираните миди размножителният процес е 4-5 пъти.

4. Разпространение: В зоната на прибоя на Черно море върху монолитно скално дъно, скални блокове или камъни, пясъчно-черупчесто, пясъчно-тинесто и тинесто дъно на дълбочина до 70 метра.

5. Природозащитен статус и санкции: Защитен вид в зоните от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Клас Миди (Bivalvia).

8. Стопанско значение: Високо ценен вид.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Водни мидени плантации, ферми от различен тип.

10. Начин на улавяне: С ръчен способ. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРНО ПОПЧЕ (Gobius niger)

1. Отличителни белези: Главата е овална. Тялото е продълговато, тръбните перки са две – първата е по-слабо развита, понякога е редуцирана. Коремните перки са сраснали във вид на фуниеобразен вендуз.

2. Размери: Черното попче достига на дължина 12-14 см и тегло 20-30 г.

3. Размножителен период и миграции: През брачния период мъжките устройват гнездо под камъни, в мидени черупки и други предмети. В него привличат женски екземпляри и след отлагане на яйцата се грижат за тях до излюпването на ларвите.

4. Разпространение: По Атлантическото крайбрежие на Европа и в Средиземноморския басейн. По Българското крайбрежие е едно от сравнително масовите попчета.

5. Природозащитен статус и санкции: Няма ограничения в риболова.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Попчета (Gobiidae).

8. Стопанско значение: Няма.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Не е подходящо.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРНОМОРСКА ПЪСТЪРВА (Salmo trutta labrax)

1. Отличителни белези: Тялото е продълговато, покрито с дребни, плътно прилягащи циклоидни люспи. Гръбната страна има зеленикав цвят със сребрист отблясък, по страните е с черни петънца. Има мастна перка, а опашният плавник няма никаква стреловидност, задният му край е като отрязан наравно с ножица.

2. Размери: Достига дължина до 90 см.

3. Размножителен период и миграции: Образува две форми – проходна и постоянна. Проходната форма се среща по цялата шелфова зона на Черно и част от Азовско море и навлиза в реките за размножаване. Миграцията на възрастните индивиди започва през април-май, а размножителният период – от средата на октомври до януари. Плодовитостта на женските индивиди е между 2500 и 15 500 хайверни зърна. През есента младите пъстърви мигрират към морето.

4. Разпространение: Живее предимно в реките на Кавказкото крайбрежие, откъдето навлиза в Черно и Азовско море за отхранване. По българското крайбрежие през пролетните месеци попадат единични екземпляри.

5. Природозащитен статус и санкции: Критично застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Дунавската пъстърва (Hucho hucho).

8. Стопанско значение: Месото има добри вкусови качества.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: С уреди разрешени от ЗРА. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРНОМОРСКА СКУМРИЯ (Scomber scombrus)

1. Отличителни белези: Тялото е покрито с дребни лесноопадащи люспи. На опашното стъбло няма кил. Тръбните перки са значително отдалечени една от друга. Зад втората гръбна перка се намират 4-6 перчици, а зад аналната – 4-5. Цветът на гърба е тъмносин с напречни тъмни ивици над страничната линия.

2. Размери: Достига дължина до 60 см и тегло до 1.2 кг.

3. Размножителен период и миграции: Размножава се и зимува в Мраморно море, а в Черно море навлиза само за отхранване. Живее около 6-8 години. Полова зрелост достига на едногодишна възраст. Размножава се през периода февруари-май в Мраморно море. През есенната миграция скумрията се наблюдава пред българския бряг в края на октомври и първата половина на ноември. Има висока численост и при благоприятни хидрометеорологични условия образува значителни струпвания в района Емине – Маслен нос.

4. Разпространение: В северната част на Атлантическия океан край брегoвете на Северна Америка /от Лабрадор до нос Хатерас/ и Европа, и в Средиземноморския басейн. Черноморската скумрия е самостоятелна популация.

5. Природозащитен статус и санкции: Регистрирана е като критично застрашен вид в Червената книга.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Атлантическа скумрия – кольос (Scomber japonicus colias).

8. Стопанско значение: За черноморския риболов скумрията се явява една от ценните риби.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На изкуствена и естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРНОМОРСКА ХАМСИЯ (Engraulis encrasicholus ponticus)

1. Отличителни белези: Тялото е удължено, закръглено с тъмносин оттенък отгоре, а отдолу е по-белезникаво, покрито с лесно опадащи люспи. Устата е полудолна и извънредно голяма. Главата е силно сплесната странично.

2. Размери: Достига дължина до 17 см и тегло до 30 г.

3. Размножителен период и миграции: Черноморската хамсия живее 4-5 години. Полова зрелост достига на едногодишна възраст. Хвърля около 40 000 бр. яйца. Във водите на нашето крайбрежие хамсията се появява в края на април – началото на май, когато се движи в близката крайбрежна зона. Пролетната миграция на хамсията край нашия бряг е свързана с размножаването и отхранването ѝ. Във водите на нашето крайбрежие размножаването ѝ започва след първата половина на май и завършва в края на септември.

4. Разпространение: Разпространена е повсеместно в Черно море. Образува две стада – западно и източно. Пасажи от западното стадо посещават нашето крайбрежие.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид, освен че улова се контролира с квоти.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Азовска хамсия (Engraulis encrasicholus maeoticus),

8. Стопанско значение: За черноморския риболов хамсията има първостепенно значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: С уреди разрешени от ЗРА. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРНОМОРСКИ ЗАРГАН (Belone be lone euxinus)

1. Отличителни белези: Силно източено и издължено тяло, покрито с дребни люспи, наподобяващо змия и сребриста окраска. Челюстите са силно издължени напред и приличат на човка. Гръбначният стълб има зелен цвят.

2. Размери: Достига дължина до 75 см.

3. Размножителен период и миграции: Стадна пелагична риба. Живее 6-7 години. Полова зрелост достига на една година. Размножава се от края на април до края на август. Извършва сезонни миграции, свързани с размножаването, отхранването и зимуването. До края на ноември мигрира на юг и навлиза за зимуване в Мраморно море.

4. Разпространение: В Черно и Мраморно море и в западната част на Азовско море.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешен за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Зарганови (Belonidae).

8. Стопанско значение: Месото има добри вкусови качества.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: С бомбарда на естествена стръв. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРНОМОРСКИ КАЛКАН (Psetta maxima)

1. Отличителни белези: Тялото е с ромбовидна форма. Очите са разположени на лявата страна. Цветът на горната страна на тялото силно варира, обикновено е жълтосив или сиво-кафяв. Живее около 12-16 години. Полова зрелост достига на възраст от 3 до 4 години.

2. Размери: Достига дължина до 1 м.

3. Размножителен период и миграции: Размножава се през периода от април до средата на юни. През март мигрира от вътрешността на морето към брега и до края на април се разпределя на дълбочина 10-40 м. След размножаването се оттегля на дълбочина 60-80 м, където се разпръсва. През есенните месеци се наблюдават частични миграции на калкана към брега, свързани с храненето.

4. Разпространение: Повсеместно в Черно море, Босфора и Адриатическо море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не са известни мерки за опазване на този вид, освен че уловът се контролира с квоти.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Калканови (Scophthalmidae).

8. Стопанско значение: За черноморския риболов калканът има значително стопанско значение.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Да.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРНОМОРСКИ ЛЕФЕР (Pomatomus saltatrix)

1. Отличителни белези: Тялото е продълговато, странично сплеснато, покрито със сравнително дребни люспи. Устата е голяма, челюстите са със здрави и остри зъби. Има две гръбни перки – първата е ниска, съставена от шиповидни лъчи. Пред аналната перка се намират два шипа. Гърбът на тялото е стоманеносив, а страните и коремът – сребристосиви.

2. Размери: Тялото е с дължина до 110 см и тегло 8-9 кг.

3. Размножителен период и миграции: Най-активен е през топлите месеци (май-октомври). С есенното застудяване на водите постепенно се оттегля за зимуване в Мраморно море. По българското крайбрежие се среща масово през пролетта и есента. Размножителният период обхваща втората половина на юни до началото на септември.

4. Разпространение: В северната и северозападната част на Черно море, както и в Мраморно море.

5. Природозащитен статус и санкции: Не е застрашен вид.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Морски костури (Serranidae).

8. Стопанско значение: Обект на спортен, любителски и стопански риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ЧЕРНОМОРСКИ МЕДЖИД (Merlangius merlangus euxinus)

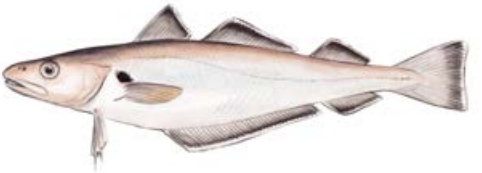

1. Отличителни белези: Притежава три гръбни и две анални перки. Тръбните перки са разделени с тесен промеждутък, а аналните се допират. Има едно слабо развито мустаче на подбрадника.

2. Размери: Достига дължина до 40 см, най-често 15-20 см.

3. Размножителен период и миграции: Живее около 10-14 години. Полова зрелост достига на 3-4-годишна възраст. Размножава се почти през цялата година.

4. Разпространение: В Черно море, навлиза и в Азовско море. Във водите на нашето крайбрежие е постоянен обитател. Студолюбива стадна риба. Придържа се в шелфовата зона, близо до дъното на дълбочина до 80-90 м. Избягва затоплените слоеве на водата.

5. Природозащитен статус и санкции: Разрешен за улов.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Трескови (Gadidae).

8. Стопанско значение: Добро стопанско значение. Запасът на този вид не е добре усвоен от нашия риболов.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Няма данни.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка на дъно. Също така е и обект на подводен риболов. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

ШИРОКОГЛАВО ПОПЧЕ (Neogobius cephalarges)

1. Отличителни белези: Главата е голяма, ширината ѝ е по-голяма от височината. Цветът на тялото обикновено е кафяво-сив до кафяво-жълт.

2. Размери: Достига дължина до 25 см.

3. Размножителен период и миграции: През брачния период мъжките устройват гнездо под камъни, в мидени черупки и други предмети. В него привличат женски екземпляри и след отлагане на яйцата се грижат за тях до излюпването на ларвите.

4. Разпространение: В Черно и Азовско море. По нашето крайбрежие се среща повсеместно.

5. Природозащитен статус и санкции: Няма ограничения в риболова.

6. Глоба: Съгласно условията и реда за извършване на любителски риболов в глава осма от ЗРА.

7. Сходни видове: Семейство Попчета (Gobiidae).

8. Стопанско значение: Годишно уловът му достига 5-10 т.

9. Подходяща за отглеждане в аквакултури: Не е подходящо.

10. Начин на улавяне: На естествена примамка. **Минимално допустим размер:** Съгласно приложение № 2 към чл. 38, ал. 1 от ЗРА.

Приложение № 1

към чл. 32, ал. 1

Срокове на забрани за улов на риба и други водни организми през периода на размножаване

№ по ред	Видове риби и други водни организми Рибностопански обекти и зони	Срок/период на забраната
1.	Речна (балканска) пъстърва, сивен, сиг, пелед и езерна сьомга	от 1 октомври до 31 януари
2.	Липан	от 1 януари до 31 март
3.	Щука	от 15 февруари до 30 април
4.	Распер	от 1 март до 30 април
5.	Пролетно-лятно размножаващи се риби	съгласно надморската височина и сроковете, определени в точка Г
6.	Бяла риба	от 15 март до 15 май
7.	Есетрови риби във водите на река Дунав и Черно море в съответствие с международните договори за риболова в реката	60 дни
8.	Карагьоз (дунавска скумрия) във водите на река Дунав в съответствие с международните договори за риболова в реката	30 дни
9.	Калкан във водите на Черно море – с всякакъв вид риболовни уреди	60 дни, считано от 15 април
10.	Попчета във водите на Черно море – само с мрежени риболовни уреди	от 15 април до 15 май
11.	Попчета във водите на Черно море с мрежени риболовни уреди в акваториите на пристанищата и буните с отдалеченост 1 км от брегова линия	целогодишно, с изключение на уловите от даляните, разположени в тези зони
В. Други водни организми		
12.	Голяма водна жаба (Pelophylax ridibundus)	от 1 април до 31 май
13.	Езерен рак (Astacus leptodactilus)	от 15 октомври до 15 май

14.	Пагур (Eriphia verrucosa)	от 1 април до 31 май
15.	Обикновен (зелен) крив рак (Carcinus maenas)	от 1 април до 31 май
Г. Рибностопански обекти в зависимост от надморската височина		
16.	В рибностопански обекти, намиращи се над 1500 м надморска височина	от 1 октомври до 31 януари
17.	В рибностопански обекти, намиращи се от 500 до 1500 м надморска височина	от 1 май до 15 юни
18.	Във водни обекти, намиращи се до 500 м надморска височина	от 15 април до 31 май

Приложение № 2

към чл. 38, ал. 1

Списък на минимално допустимите размери за улов на риба и други водни организми

№ по ред	Общоприети и местни наименования и научно наименование (на латински)	Размери (в см) / тегло (в г)
	В. Морски риби	
	Сем. Бодливи акули (Squalidae)	
1.	Черноморска бодлива акула (Squalus acanthias)	90 см
	Сем. Селдови (Clupeidae)	
2.	Цаца (копърка, трицона, шпрот) (Sprattus sprattus sulinus)	7 см
	Сем. Хамсиеви (Engraulidae)	
3.	Хамсия (Engraulis encrasicholus ponticus)	8 см
	Сем. Трескови (Gadidae)	
4.	Зарган (Belone belone)	25 см
	Сем. Зарганови (Belonidae)	
5.	Черноморски меджид (Merlangius merlangus euxinus)	8 см
	Сем. Кефалови (Mugilidae)	
6.	Морски кефал (Mugil cephalus)	25 см
7.	Кефал пелингас (Mugil soiuy)	30 см
8.	Платерина (Liza aurata)	25 см
9.	Илария (Liza saliens)	22 см
	Сем. Атеринови (Atherinidae)	
10.	Атерина (Atherina spp.)	10 см
	Сем. Морски костури (Serranidae)	
11.	Лаврак (Dicentrachus labrax/Morone labrax)	28 см
	Сем. Сафридови (Carangidae)	
12.	Сафрид (Trachurus mediterraneus ponticus)	12 см
	Сем. Смаридови (Centracanthidae)	
13.	Смарид (Spicara spp.)	12 см

	Сем. Барбунови (Mullidae)	
14.	Барбуня (Mullus barbatus ponticus)	8 см
15.	Черноморска скумрия (Scomber scombrus)	22 см
16.	Паламуд (Sarda sarda)	28 см
	Сем. Попчета (Gobiidae)	
17.	Тревно попче (Zosterisessor ophiocephalus)	12 см
18.	Голямоглаво попче (Neogobius cephalargoides)	12 см
19.	Стронгил (Neogobius melanostomus)	12 см
20.	Лихнус (Mesogobius batrachocephalus)	15 см
21.	Широкоглаво попче (Neogobius euricephalus)	12 см
	Сем. Калканови (Scophthalmidae)	
22.	Калкан (Psetta maxima)	45 см
	Сем. Писиеви (Pleuronectidae)	
23.	Писия (Platichthys flesus luscus)	20 см
	Г. Водни животни	
	Клас Земноводни (Amphibia)	
24.	Голяма водна жаба (Pelophylax ridibundus)	30 г
	Клас Ракообразни (Crustacea)	
25.	Обикновени скариди (Leander spp.)	5 см
26.	Пясъчна скарида (Crangon sp.)	5 см
27.	Пагур (Eriphia verrucosa)	8 см
	Клас Миди (Bivalvia)	
28.	Черна морска мида (Mytilus galloprovincialis)	7 см
29.	Бяла пясъчна мида (Mya arenaria)	4 см

Приложение № 3

Глава осма (от ЗРА)
АДМИНИСТРАТИВНО НАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 56. (1) Който извършва стопански риболов без разрешително или във воден обект, различен от Черно море и река Дунав, в нарушение на чл. 17, се наказва с глоба от 1500 до 3000 лв. (2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

Чл. 57. (1) Едноличен търговец или юридическо лице, което не съхранява разрешителното за стопански риболов и удостоверението за придобито право за усвояване на ресурс от риба и други водни организми в нарушение на чл. 18г, ал. 3, се наказва с имуществена санкция в размер от 400 до 1000 лв.

Чл. 57а. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2012 г.) (1) Едноличен търговец или юридическо лице, което не уведоми в срок териториалното звено на ИАРА за обстоятелствата по чл. 46а, ал. 5 или чл. 46д, ал. 4, се наказва с имуществена санкция в размер от 400 до 1200 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. (2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено повторно в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление, с което на лицето е наложено наказание за същия вид нарушение, регистрацията на лицето се прекратява.

Чл. 58.а (1) Който извършва риболов в нарушение на чл. 18г, ал. 1 или 4, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв. (2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 600 до 1200 лв.

Чл. 58б. (Нов - ДВ, бр. 59 от 2012 г.) Едноличен търговец или юридическо лице, което не предостави на ИАРА обща информация и икономическа статистика за риболовния кораб, както и данни за броя на наетите лица и за риболовната дейност в нарушение на чл. 18е, ал. 9, се наказва с имуществена санкция в размер от 500 до 750 лв.

Чл. 59. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., изм., бр. 59 от 2012 г.) Едноличен търговец или юридическо лице, което не води риболовен дневник, съответно дневник на продажбите в нарушение на чл. 19, ал. 1, 3, 4 и 5 и чл. 27, т. 3, се наказва с имуществена санкция в размер от 800 до 1600 лв.

Чл. 60. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., бр. 59 от 2012 г.) Едноличен търговец или юридическо лице, което предава улов от един кораб на друг, без да го впише в риболовния дневник, в нарушение на чл. 19, ал. 6, се наказва с имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 61. Едноличен търговец или юридическо лице, което не представи за проверка риболовния дневник, дневника на продажбите и дневника за първа продажба в нарушение на чл. 19, ал. 7, чл. 27, т. 5 или чл. 46ж, ал. 1, се наказва с имуществена санкция в размер от 600 до 1200 лв.(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на едноличен търговец или юридическо лице, което не предостави декларация за произход в нарушение на чл. 20, ал. 1 и чл. 27, т. 4.

Чл. 62. (1) Който лови риба и други водни организми в зоната на действие на специализираните уреди за риболов в нарушение на чл. 21, ал. 5, се наказва:

1. при извършване на любителски риболов - с глоба от 100 до 400 лв.;
2. при извършване на стопански риболов - с глоба от 600 до 1200 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 800 до 2000 лв.

Чл. 63. (1) Който промени параметрите и зоната на действие на специализираните уреди за риболов в нарушение на чл. 21, ал. 5, се наказва с глоба от 600 до 1200 лв.

(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 800 до 2000 лв.

Чл. 64. Който извършва любителски риболов без билет за любителски риболов в нарушение на чл. 22, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 400 лв.

Чл. 65. Който извършва любителски риболов в нарушение на изискванията по чл. 24, ал. 1 и 2, се наказва с глоба от 100 до 400 лв.

Чл. 66. Който улови и запази риба в количество, надхвърлящо определеното, в нарушение на чл. 24, ал. 3, се наказва с глоба от 50 до 200 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. (2) Който продава или купува риба в нарушение на чл. 24, ал. 4, се наказва с глоба от 300 до 600 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. (3) Който извършва любителски риболов в нарушение на чл. 24, ал. 5, се наказва с глоба от 400 до 650 лв.(4) Който извършва любителски риболов в нарушение на чл. 24, ал. 8, се наказва с глоба от 300 до 600 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.(5) Който извършва любителски риболов във воден обект, в който управлението на рибните ресурси е възложено по реда на чл. 15а, без билет и членска карта на сдружението, се наказва с глоба от 100 до 300 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

Чл. 67. Който извършва любителски риболов извън водните обекти и зони за любителски риболов, се наказва с глоба от 100 до 500 лв.

Чл. 68. Който развъжда и отглежда риба и други водни организми, без да е регистриран, в нарушение на чл. 25, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1500 до 3000 лв.

Чл. 68а. Едноличен търговец или юридическо лице, което наруши разпоредбата на чл. 25в, ал. 2, се наказва с имуществена санкция в размер от 600 до 900 лв.

Чл. 69. Едноличен търговец или юридическо лице, което развъжда и отглежда риба и други водни организми в нарушение на чл. 27, т. 1, 6, 7 или 8 се наказва с имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв.

Чл. 69а. Който извършва улов на риба и други водни организми извън определената квота се наказва с глоба от 600 до 1200 лв. Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 70. (1) Който лови риба и други водни организми в период на забраната по чл. 30, ал. 3, т. 1, ал. 4 и 5 и чл. 32, ал. 1, се наказва с глоба от 1500 до 3000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

Чл. 71. (1) Който пренася, превозва и продава в живо, прясно и охладено състояние риба и други водни организми, в нарушение на чл. 33, ал. 1, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв.(2)Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 72. Който лови риба в река, когато количеството вода в нея е под минимално

допустимото, в нарушение на чл. 34, ал. 1, се наказва с глоба от 100 до 500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

Чл. 73. (1) Който лови риба и други водни организми със забранени риболовни уреди, средства, принадлежности и приспособления в нарушение на чл. 35, ал. 1, т. 4, 5 и 7, чл. 36 и 37, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв.(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 74. (1) Който лови риба и други водни организми в нарушение на чл. 35, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 6, и ал. 6, се наказва с глоба от 4000 до 6000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

Чл. 75. (1) Който лови, пренася, превозва и продава риба и други водни организми с размери или тегло под минимално допустимите в нарушение на чл. 38, ал. 1, се наказва с глоба от 600 до 900 лв.(2)Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 1200 до 2000 лв.(3) При задържане на прилов в нарушение на чл. 38, ал. 5 се налага имуществена санкция в размер от 800 до 2000 лв.

Чл. 75а. Който извършва експеримент в нарушение на чл. 40, се наказва с глоба от 300 до 500 лв.

Чл. 76. (1) Който лови, пренася, превозва и продава речни и каменни раци в нарушение на чл. 42, се наказва с глоба от 600 до 1200 лв.(2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 1000 до 1500 лв.

Чл. 77. (1) Който лови, пренася, превозва и продава морски бозайници в нарушение на чл. 43, се наказва с глоба от 2000 до 3000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. (2) Когато нарушението по ал. 1 е извършено от юридическо лице или едноличен търговец, му се налага имуществена санкция в размер от 4000 до 6000 лв.

Чл. 77а. Лице, което не монтира съоръжения, предотвратяващи преминаването на риба, в нарушение на чл. 44а, ал. 1, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

Чл. 77б. Лице, което не осигури прехвърлянето на рибата и другите водни организми в друг воден обект в нарушение на чл. 44а, ал. 2, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 5000 до 10 000 лв.

Чл. 77в. Лице, което не изгради рибни проходи, позволяващи хранителната и размножителната миграция на рибата в нарушение на чл. 44б, ал. 1 или 2, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

Чл.77г. Лице, което не поддържа оптимално ниво на водата във водноелектрическите съоръжения, бентове и прагове, и обектите по чл. 3, ал. 1, т. 2 през размножителния период на рибите в нарушение на чл. 44в, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 4000 лв.

Чл. 78. (Отм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г.).

Чл. 79. (1) Изпълнителният директор на ИАРА или оправомощено от него длъжностно лице със заповед отнема разрешителното за стопански риболов за срок от една до две години, когато лицето, което притежава разрешителното:

1. не спазва условията на:

а) издаденото удостоверение за придобито право за усвояване на ресурс от риба и други водни организми, или;

б) специалното разрешително за улов на квотиран вид риба, или;

в) удостоверението за придобито право за усвояване на ресурс от риба и други водни организми със специализиран уред за стопански риболов по чл. 21;

2. не спазва изискването на чл. 18б, ал. 2;

3. извършва стопански риболов, без да е придобило право за усвояване на ресурс от риба и други водни организми;

4. лови риба или други водни организми в периода на забраната по чл. 32;

5. лови риба или други водни организми със забранени риболовни уреди, средства, принадлежности и приспособления в нарушение на чл. 35;

6. лови морски бозайници в нарушение на чл. 43;

7. извършва стопански риболов в нарушение на чл. 45, ал. 1 или ал. 3.

(2) Заповедта по ал. 1 се съобщава и може да бъде обжалвана по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на заповедта не спира нейното изпълнение.

Чл. 80. (1) Едноличен търговец или юридическо лице, което не монтира и не поддържа бордовото оборудване в изправност, свързано с работата на системата за наблюдение и контрол на риболовните кораби, в нарушение на чл. 45, ал. 1, се наказва с имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.(2) Наказанието по ал. 1 се налага и на едноличен търговец или юридическо лице за нарушение на чл. 45, ал. 3.

Чл. 81. Който съхранява, пренася или монтира риболовни уреди, средства и приспособления, забранени за извършване на риболов, в нарушение на чл. 45а, се наказва с глоба или имуществена санкция в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 82. (1) Който предлага и/или продава продукти от риболов в нарушение на чл. 46, ал. 1, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1000 до 1600 лв.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., отм., бр. 59 от 2012 г.).

Чл. 82а. Който извършва дейност, като организира център за първа продажба на продукти от риболов, без необходимата регистрация в нарушение на чл. 46а, ал. 1, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1500 до 2000 лв.

Чл. 82б. Едноличен търговец или юридическо лице, което не води регистър на продавачите за първа продажба на продукти от риболов в регистриран от него център за първа продажба в нарушение на чл. 46в, ал. 1, се наказва с имуществена санкция в размер от 1000 до 1500 лв.

Чл. 82в. Който извършва първа продажба на продукти от риболов в нарушение на чл. 46д, ал. 1, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1000 до 1200 лв.

Чл. 83. (Изм. - ДВ, бр. 94 от 2005 г., бр. 36 от 2008 г., бр. 59 от 2012 г.) Едноличен търговец или юридическо лице, което не изпълни задължението по чл. 47, се наказва с имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 84. (1) Който не предостави документи в нарушение на чл. 48 и 48а, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 500 до 1200 лв.(2) Който не изпълни задължение по чл. 46ж, ал. 2 - 4, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 500 до 750 лв.

Чл. 85. Който доставя, предлага или продава риба и други водни организми в нарушение на чл. 49, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 85а. Който не представи документите по чл. 49а, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 500 до 1000 лв.

Чл. 86. Който превозва риба, други водни организми и продукти от тях в нарушение на чл. 50, се наказва с глоба, съответно имуществена санкция в размер от 1000 до 2000 лв.

Чл. 87. Който не представи ветеринарен сертификат и генетичен сертификат при сделки с генетичен материал в нарушение на чл. 51, ал. 2, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв.

Чл. 88. Който препятства проверките, извършвани от контролните органи, се наказва с глоба от 1000 до 2000 лв.

Чл. 88а. (1) Физическо лице, което наруши разпоредбата на чл. 18г, ал. 3, чл. 18е, ал. 9, чл. 25в, ал. 2, чл. 27, т. 1, 6, 7 или 8, чл. 46а, ал. 5, или чл. 46д, ал. 4, се наказва с глоба в размер от 400 до 800 лв. (2) Физическо лице, което наруши разпоредбата на чл. 19, ал. 1, 3, 4, 5 или 7, чл. 20, ал. 1, чл. 27, т. 3, 4 или 5, или чл. 46ж, ал. 1, се наказва с глоба в размер от 500 до 1200 лв (3) Физическо лице, което наруши разпоредбата на чл. 19, ал. 6, чл. 46в, ал. 1 или чл. 47 се наказва с глоба в размер от 1000 до 1500 лв. (4) Физическо лице, което наруши разпоредбата на чл. 45, ал. 1 или ал. 3, се наказва с глоба в размер от 2000 до 3000 лв.

Чл. 89. Когато нарушението по чл. 56 - 78 и чл. 80 - 88а е извършено повторно в едногодишен срок от влизане в сила на наказателното постановление за същото по вид нарушение, се налага глоба, съответно имуществена санкция в двоен размер.

Чл. 90. (1) В случаите по чл. 56, 62, 64, 65, чл. 66, ал. 4 и 5, чл. 67, 67а, 68, 69а, 70, 71, 72, 73 - 77, 81, 82, 82а, 82в, 85, 85а и 86 рибата и другите водни организми, както и уредите, средствата и приспособленията, с които те са придобити, се отнемат в полза на държавата.(2) При установяване на нанесена вреда върху рибните ресурси се дължи обезщетение съгласно наредбата по § 4. (3) Уредите и средствата с неизвестен собственик, послужили за улов на риба и други водни организми в нарушение на този закон, се отнемат в полза на държавата.(4) Отнетите в полза на държавата уреди и средства, които не могат да бъдат продадени, се унищожават съвместно от органите на ИАРА и Националната агенция за приходите.(5) След продажбата на отнетите в полза на държавата уреди и средства на ИАРА се възстановяват направените разходи по тяхното съхраняване и транспортиране. (6) По ред, определен със заповед на министъра на земеделието и храните и министъра на финансите, уредите и средствата, отнети по реда на ал. 1, могат да бъдат предоставени на структурите на ИАРА и Изпълнителната агенция по горите и нейните структури за изпълнение на контролните им функции.

Чл. 91. (1) Нарушенията по този закон се установяват с актове, съставени от съответните длъжностни лица, определени със заповед на министъра на земеделието и храните. (2) Нарушенията на правилата за извършване на любителски риболов се установяват с актове и от служители на Изпълнителната агенция по горите и на регионалните дирекции по горите, и от риболовните надзиратели по чл. 54а, ал. 2.

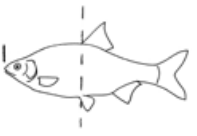

1

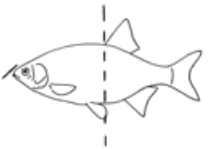

2

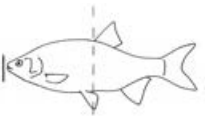

3

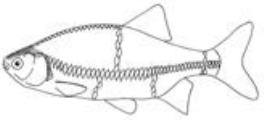

4

5

6

7

8

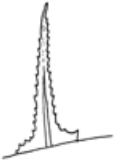

9

а) Малка водна жаба

б) Зелена водна жаба

в) Голяма водна жаба

10

1. Бабушка
2. Червеноперка
3. Мъздруга
4. Принцип на броене на люспите
5. Схема речна риба
6. Raja Cravata - яйце
7. Carassius gibelio - гръбна перка, последен лъч - 15 зъбчета
8. Carassius carassius - гръбна перка, последен лъч - 30 зъбчета
9. Триигла бодливка - коремна перка
10. Метатарзален туберкулум при зелените водни жаби

1

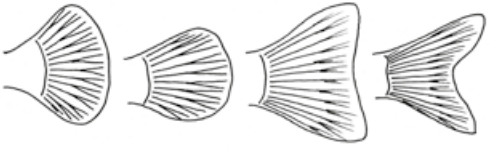

2

1. Различно разположение на уста
2. Типове опашки

АПОЛРДКСР

ГЛАВИНИЦА
ГУТРАКАН
СЛИВО ПОЛЕ
МИРГ